

ДП Ръководство на въздушното движение

Годишен доклад за дейността
Доклад на независимия одитор
Финансов отчет
31 декември 2009 г.

Съдържание

Страница

Годишен доклад за дейността	-
Доклад на независимия одитор	-
Отчет за финансовото състояние	1
Отчет за всеобхватния доход	3
Отчет за промените в собствения капитал	4
Отчет за паричните потоци	6
Пояснения към финансовия отчет	7

ДП Ръководство на въздушното движение
Годишен доклад за дейността
2009 г.

The background of the cover is a composite image. On the left, there is a grayscale photograph of an air traffic control tower. On the right, there is a dark, semi-circular area representing a flight information display screen, showing various flight paths, altitudes, and aircraft symbols in a light gray color.

ГОДИШЕН ДОКЛАД 2009

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА НА ДП „РВД” ПРЕЗ 2009 г.

Съдържание

Изявление на Генералния директор на ДП „РВД”

I. Мисия, визия и стратегически цели на ДП „РВД”

II. Функции и управление на ДП „РВД”

III. Основни събития и приоритети за ДП „РВД” през 2009 г.

IV. Международна дейност на ДП „РВД”

V. Оперативна дейност

VI. Техническо осигуряване на оперативната дейност

VII. Безопасност и контрол на качеството

VIII. Административно обслужване на дейността и управление на човешките ресурси

IX. Финансово-счетоводна дейност

X. Планирани основни инвестиции за 2010 г. и задачи, залегнали в бизнес плана за периода 2009–2013 г.

XI. Планиране и развитие на човешките ресурси през 2010 г.

XII. Рискове, свързани с дейността на предприятието

Годишен финансов отчет към 31 декември 2009 г.

I. Мисия, визия и стратегически цели на ДП „РВД”

Мисия - Предоставяне на висококачествено аеронавигационно обслужване (АНО) за надеждно и ефективно управление на дейността по АНО, поддържайки най-високи нива на безопасност и намалявайки влиянието върху околната среда.

Визия - Конкурентноспособно предприятие, което успешно се справя с предизвикателствата, поставени пред него, от новите реалности и е жизнеспособно в бизнеса по предоставяне на АНО. Лидер в системата на аеронавигационното обслужване в Югоизточна Европа.

Стратегически цели на ДП „РВД” - Основни цели в периода 2009 - 2013 г.

- Разпознаване на ДП „РВД” като безопасно и конкурентноспособно предприятие от авиационната общност в Европа.
- Доказване на своята ключова роля при осигуряване на АНО в Югоизточна Европа.
- Подобряване на показателите за безопасност, ефикасност и ефективност на АНО.

II. Функции и управление на ДП „РВД”

ДП „РВД” е юридическо лице, което притежава свидетелство за извършване на аеронавигационно обслужване и изпълнява държавни функции по предоставяне на аеронавигационни услуги в обслужваното гражданско въздушно пространство на Република България. Основният предмет на дейност на ДП „РВД” е:

1. управление на въздушното движение за постигане на безопасност, ефективност и редовност на полетите в обслужваното гражданско въздушно пространство;
2. планиране, осигуряване, внедряване, експлоатация и поддържане на съоръжения, системи и оборудване за комуникационно, навигационно, обзорно, енергийно, светотехническо, метеорологично и аеронавигационно осигуряване на обслужваното въздушно движение и съгътстващата инфраструктура;
3. комуникационно обслужване, навигационно обслужване и обслужване по обзора;
4. метеорологично обслужване;
5. аеронавигационно информационно обслужване;
6. метеорологично обслужване;
7. информационно обслужване на дейностите по търсене и спасяване на въздухоплавателни средства;
8. управление на системата за безопасност на въздушното движение в рамките на предоставената му компетентност;
9. изпълнение на задълженията на Република България, произтичащи от международни договори в областта на управлението на въздушното движение, по които Република България е страна;
10. събиране на такси за аеронавигационно обслужване.

Оперативното управление на ДП „РВД” през 2009 г. се осъществява на база система за управление чрез основни цели и задачи, чрез дефиниране, отчитане и контрол на

дейностите, извършвани от отделните териториално и/или функционално обособени звена на предприятието.

III. Основни събития и приоритети за ДП „РВД“ през 2009 г.

1. Разширение и модернизация на системата SATCAS

През 2009 г. беше извършена инсталация на хардуера и софтуера за отдалечените работни станции на работни позиции ПОДХОД и КУЛА в АЦ за ОВД Варна и Бургас /работен пакет 1/. Въвеждането в експлоатация на разширението на автоматизираната система SATCAS ще стане в началото на февруари 2010 г. след получаване на изменение в приложението към сертификат № 412 от 21.12.2009 г. за експлоатационна годност по Наредба 141 и в съответствие с Регламент (ЕО) 552/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 10 март 2004 за оперативната съвместимост на Европейската мрежа за управление на въздушното движение. През 2009 г. беше извършено обучение на техническия персонал и на ръководителите на полети /РП/, както и оперативна оценка на системата.

2. Развитие на инициативата за създаване на Функционален блок от въздушно пространство (ФБВП) - DANUBE FAB. Инициативата на Европейската комисия (ЕК) за Единно европейско небе.

С Регламент (ЕО) № 1070/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009г. за изменение на регламенти (ЕО) № 549/2004, (ЕО) № 550/2004, (ЕО) № 551/2004 и (ЕО) № 552/2004 с цел подобряване на функционирането и устойчивостта на европейската авиационна система, влязоха в сила промени, накратко наречени II-ри законодателен пакет за Единното европейско небе (ЕЕН II). Промените са свързани с въвеждане на механизми за повишаване на ефективността при предоставяне на аеронавигационно обслужване, намаляване на негативното въздействие върху околната среда и др. В Регламент (ЕО) № 1070/2009 се определя краен срок за установяване на ФБВП – 4 декември 2012 г.

Проектът DANUBE FAB

Основен приоритет в международната дейност на предприятието е проектът за установяване на функционален блок от въздушно пространство във въздушното пространство на Република България и въздушното пространство на Румъния (DANUBE FAB). Проектът DANUBE FAB беше одобрен за финансиране на Фаза 1 (Етап 2), Фаза 2 и Фаза 3 със средства, отпуснати от ЕК чрез програмата TEN-T, за което на 11 септември 2009 г. беше публикувано решение № C(2009) 6822 за отпускането на финансова помощ от Общността за проекти от общ интерес. Общата стойност на проекта се очаква да възлезе на EUR 5 032 хил. , като финансирането, което се отпуска от Общността на Р България и Румъния, участието на двете държави се предвижда да бъде по равно. Разпределението на бюджета по години е както следва: за 2008 г. EUR 408 хил. ; за 2009 г. EUR 268 хил. ; за 2010 г. EUR 1.039 хил. ; за 2011 г. EUR 2.068 хил. и за 2012 г. EUR 1.249 хил.

С общо решение на генералните директори на ДП „РВД“ и ROMATSA беше създадена организация за управление и реализация на проекта чрез сформирание на съвместен екип с шест работни групи в следните области: „Оперативна дейност и гражданско-военна координация“, „Техническа дейност“, „Правни, регулаторни и въпроси, свързани с обществените поръчки“, „Икономически, финансови и бюджетни въпроси“, „Безопасност, качество, сигурност и околна среда“ и „Човешки ресурси“. Членовете на проектния екип от страна на ДП „РВД“ участваха в изготвянето на детайлни планове за преминаване към фаза 2 и за финансирането по програмата TEN-T, в работата по съгласуване на текста на решението на ЕК за финансиране на проекта DANUBE FAB, активно работиха по съответните области, както и по изготвянето на проект на меморандум между Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията на Република България и Министерство на транспорта и инфраструктурата на Румъния за сътрудничество по въпроси на аеронавигационното обслужване и за установяване на функционален блок от въздушно пространство. Специалисти от предприятието работиха интензивно по изготвянето на проект на документация за участие в открита процедура за възлагане на обществена поръчка с предмет: „Услуги за управление на проекта DANUBE FAB“ по българското законодателство и по подготовката на комплект документи (технически изисквания, проектодоговор и др.) и подписването на споразумение между ДП „РВД“ и ROMATSA за възлагане на обществена поръчка по румънското законодателство с предмет „Дизайн и внедряване на уебсайт за проекта DANUBE FAB“. Извършен беше анализ на организацията на въздушното пространство и беше изработен първоначален проект за дизайн на трасовата мрежа на DANUBE FAB. Бяха съгласувани основните действия и етапи по отношение на хармонизирането на СУК в ДП „РВД“ и ROMATSA.

Паралелно с активностите по изпълнение на проекта DANUBE FAB представители на ДП „РВД“ участваха в разработването на проект за Оперативно споразумение между МТИТС и ДП „РВД“ по изпълнение Решението на ЕК № С(2009) 6822 от 11.9.2009г. за финансиране на проекта DANUBE FAB по многогодишната програма TEN-T, както и в изготвянето на Стратегическия план за действие (SAP), изискуем по същото решение, в който беше заложено детайлното изпълнение на проекта DANUBE FAB в установения от Европейското законодателство срок до 4 декември 2012г.

3. Проект: „Изграждане на нова АКК на летище София“

През 2009 г. представители на ДП „РВД“ взеха участие в процесите по разглеждане и приемане на Идеен инвестиционен проект, както и на Технически инвестиционен проект за обект нова Летищна контролна кула (АКК)-София с прилежащата инфраструктура към нея. Бяха изработени изискванията към техническо задание - разположение, функционално определяне на работни места, площ за оперативната зала за обслужване на въздушното движение и метеорологично обслужване; изискванията за обзор към ПИК и подходите, излаз на открита площадка за наблюдение и др. Беше извършен анализ по определяне на техническото оборудване по работните места на РП и реда за разполагане на позициите в контролната зала на новата АКК. Проектът беше приет от Експертен технически съвет на предприятието, беше съгласуван с държавните контролни органи и внесен в Министерството на регионалното развитие и благоустройство за одобрение и издаване на разрешение за строеж. Изготвена беше тръжна документация за провеждане на процедура за избор на изпълнител за изготвяне на работен проект и за изграждане на АКК.

4. Социален диалог

Основен акцент на социалната политика през 2009 г. беше активният диалог със социалните партньори по всички въпроси, свързани с подобряване условията на труд в предприятието и реализация на стратегическите цели на предприятието, които имат отражение върху човешките ресурси.

Съгласно действащия Колективен трудов договор (КТД) са създадени комисии с участието на представители на синдикалните организации за промяна на вътрешно-нормативни документи в предприятието, които се отнасят до трудовите отношения, социалните придобивки, условията на труд и здравната профилактика.

ДП „РВД“ ежегодно отделя значителни средства за осигуряване на широк кръг от социални дейности, ориентирани към здравето и пълноценния отпочив на служителите на предприятието и на техните семейства.

Като израз на социалната отговорност на работодателя, съгласно договореностите по КТД и в изпълнение на решенията на Събранието на пълномощниците през 2009 г. бяха осигурени значителни допълнителни придобивки за служителите в предприятието като: допълнително доброволно пенсионно осигуряване, застраховка „Живот“, социални надбавки, поддържане на социални бази и ведомствени жилища, профилактични прегледи и др.

За обезпечаването на тази социална програма през 2009 г. за персонални социални надбавки бяха изразходвани средства в размер на 8 718 790 лв.

Основните проекти, реализирани през 2009 г. в областта на социалната политика, са насочени към предприемане на коригиращи мерки за ограничаване на съществуващите рискове в съответствие с оценката на риска на работните места, сертифициране на системата за здраве и безопасност при работа в ДП „РВД“ по стандарта OHSAS 18001/2007 и подготовка за провеждане на обществена поръчка за сключване на договор за застраховка „Живот“ за периода 2010-2011г.

5. Идентифициране на допълнителни възможности за подобряване на ефективността при осъществяване на дейностите на ДП „РВД“

ДП „РВД“ отчита устойчива тенденция за повишаване на ефективността на дейността при осигуряване на АНО. Предприятието е набелязало набор от мерки, които могат да доведат до идентифициране на допълнителни възможности за оптимизиране на разходите за АНО и за повишаване на ефективността на дейността в краткосрочен и дългосрочен план. За провеждането им се търси и необходимото съдействие и от ГД ГВА и Министерството на транспорта.

В последните няколко години ДП „РВД“ успява да поддържа относително постоянно ниво на общите разходи за АНО, независимо от нарастването на цените на стоките и услугите в страната. Това, съчетано с интензивното нарастване на трафика и плавното намаляване на състава, доведе до повишаване на ефективността на дейността.

Като едни от основните цели на бизнес-плана на предприятието са заложили достигането на стойност по-ниска от 400 евро на показателя евро на съставен контролиран час и намаляване на таксовата единица прелитане под 40 евро до 2011 г. Повече информация относно повишаването на ефективността на дейността има в докладите на Комисията за

преглед на дейността (PRC) на ЕВРОКОНТРОЛ. Подобряването на ефективността на дейността е постоянен процес, който ще продължи и през следващите години.

6. Дейности по процеса за управление на отношенията с ползвателите на въздушното пространство.

В рамките на дейностите по координация и поддържане на добри взаимоотношения с клиентите, ДП „РВД“ организира и провежда редица срещи с авиационни и летищни оператори. Бяха организирани и проведени разговори с представители на Летище София ЕАД, авиокомпания „България Еър“ ЕАД, летищни площадки „Лесново“ и „Долна Баня“ за координация и безопасно провеждане на IFR и VFR полети в летищния контролиран район на най-голямото българско международно летище София.

ДП „РВД“ беше домакин на оперативен консултативен форум с всички клиенти в АЦ за ОВД Варна. Проведени бяха консултации с представители на авиокомпания „АВБ-2004“ АД за координиране на действия при извънредни ситуации.

Проведени бяха срещи за разпириране на опциите за прелитане през обслужваното въздушно пространство с представители на авиокомпания „Emirates“ и традиционната среща с представители на IATA за съгласуване на таксите за прелитане и кацане.

IV. МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ НА ДП „РВД“

ДП „РВД“ продължи своята дейност като активен член и партньор в работата на международните организации в сферата на гражданската авиация – ICAO, ЕКГА, ЕВРОКОНТРОЛ и CANSO. Международната дейност на ДП „РВД“ през 2009 г. се характеризира с интензивно и активно участие на ръководството и представители на предприятието в сесии на Временния съвет на ЕВРОКОНТРОЛ и последващи сесии на Комисията, в съвещания на управителните органи на организацията за аеронавигационни услуги CANSO (ЕСЗ, Изпълнителния комитет към CANSO и годишните събрания на изпълнителните директори на CANSO), както и във форуми на ЕК.

Основни акценти през 2009г. са председателството на Република България на всички сесии на Комисията на Евроконтрол съгласно процедурните правила на организацията и участието на ръководството на предприятието в редовни и стратегически сесии на Изпълнителния комитет на CANSO.

По време на церемонията по връчването на ежегодните награди „Игъл“ на IATA на 65-тото годишно общо събрание, проведено в периода 7-9 юни 2009г. в Куала Лумпур, Малайзия, ДП „РВД“ беше удостоено с почетно споменаване за изключителни постижения в областта на въздушния транспорт.

ДП „РВД“ поддържа добри взаимоотношения с доставчиците на аеронавигационно обслужване (ДАНО) в съседните страни – традиционно е тясното сътрудничество с ROMATSA във връзка с изпълнението на проекта DANUBE FAV. Представители на ДП „РВД“ участваха в среща за изготвяне на необходимата документация за сертифициране на ДАНО в Скопие, Македония.

V. Оперативна дейност

През 2009г. бяха обслужени общ брой 487 023 полети, което е с 3.76% по-малко от 2008 г., но с 3.4% повече от 2007г. В сравнение с 2008 г., общият брой прелитания ВС се е увеличил с 1.6 %, достигайки до 406 075. Броят на излитания и кацания въздухоплавателни средства от и на територията на българските летища е съответно 80 948, което е с 24 % по-малко от 2008 г. Това намаление е функция на световната финансово-икономическа криза и нейното отражение върху авиационния пазар. Като цяло общият брой обслужени въздухоплавателни средства следва възходяща тенденция, макар и с по-малък темп на нарастване. Очакванията през 2010 г. са за постепенно стабилизиране и преодоляване последиците от рецесията, което ще доведе до разширяване на авиационния сектор и нарастване броя на извършваните операции в обслужваното въздушно пространство, което налага непрекъснат преглед и оптимизиране на организацията на въздушното пространство.

През 2009 г. ДП „РВД“ не беше регистрирало забавяне на ВС поради причини, свързани с организацията на въздушното пространство и потоците въздушно движение. Това се дължи на добрата организация и непрекъснато подобряване технологията на работа, изразена в норми и процедури за обслужване на въздушното движение.

Нарастващите изисквания на всички потребители на въздушното пространство предопределиха и активната работа на ДП „РВД“ в направление Оперативна дейност.

Бяха изготвени предложения за изменение на трасовата мрежа в съответствие с решенията на RNDSG и RDGE и подготвени съответните публикации в AIP.

Бяха изготвени проекти за обслужване на въздушното пространство и преход от метри, километри в морски мили, възли, футове за летищата Варна, Бургас и Пловдив. Беше направен преглед за актуализиране на районите на гражданските летища и ревизиране на гъвкавите структури на въздушното пространство, забранените, опасните и ограничените зони.

С цел подобряване обслужването на полетите по полети по визуални правила (ПВП) бяха изготвени предложения за публикация на информация за летателните площадки и летища за полети по ПВП, карта за полетите, провеждани по правилата за визуални полети, започна подготовка на изискванията и правилата за използване на VFR маршрути в CTR София. Изградена беше концепция за изпращане на полетни планове по интернет и беше изработена „бета“ версия на софтуера, която е в процес на тестване.

Беше изготвен план на дейностите и подготовка на документация за установяване на единна преходна височина в обслужваното въздушно пространство, планирана да влезе в сила през 2012 г.

Развитие и лицензиране на ръководителите на полети (РП)

Отчитайки ключовата роля на развитието на своите кадри в оперативната дейност, ДП „РВД“ започна разработването, поддръжка и съхранение на автоматизирана база данни за квалификацията на личния състав, притежаващ свидетелства за ръководители на полети (ATCO), ученик-ръководител на полети (SATCL), координатори по УВД (CATM) и асистент-координатори (FDA), която ще бъде финализирана през 2010 г.

През 2009 г. беше обърнато сериозно внимание за обезпечаване с РП на работно място София Контрол и преди всичко сектор Варна.

Приоритет беше постигането и поддържането на нива на владение на английски език за РП, в съответствие с ANNEX 1 на ICAO и Директива 23/ЕС, чрез провеждане на поредица курсове по авиационен английски в страната и англоезична държава. Сключен беше договор с английския колеж „Мейфлауер“ за провеждане на изпити за доказване на езиково ниво чрез теста TEA от ДП „РВД“.

Подобрен беше процесът на подбор на кандидати за РП за центровете за ОВД, като се отчита не само оперативната необходимост за различните органи за ОВД, но и фактора езикови изисквания за този тип персонал.

През 2009 г. беше засилен контролът по отношение спазване на изискванията, залегнали в „Схемите за компетентност на органите за ОВД“ по различните работни места. Завършено беше изменението на Инstrukция №1 за подбор, обучение, изпити и проверки на РП и координатори по ОВД в ДП „РВД“.

Обновени бяха „Плановите за обучение в органите за ОВД“ за осигуряване на непрекъснат производствен процес в съответствие с променящите се нужди на предприятието. Разработен беше нов интегриран курс за обучение на ръководители в Центъра за подготовка на кадри към ДП „РВД“.

Аеронавигационно информационно обслужване (АИО)

През 2009 г. бяха извършени редица дейности по оптимизация на АИО, повишаване качеството и интегритета на аеронавигационните данни и удовлетворяване изискванията на различните ползватели.

Беше извършен анализ и оценка за измерване на удовлетвореността на клиента/ползвателя на АИО, съгласно „Правила за управление на отношенията с клиентите“ от СУК, чрез данни, събрани от авиационни ползватели и чуждестранни служби AIS. 57.3% от всички анкетиращи - постоянни клиенти на АИО (авиационни оператори, служби за АИО на чужди държави и ползватели на аеронавигационното информационно обслужване в рамките на ДП „РВД“), са дали отлична оценка на предлаганите им аеронавигационни продукти. 34.2% от постоянните клиенти на АИО са оценили предлаганото обслужване като добро (над средното ниво). Като цяло всички ползватели са удовлетворени от качеството на предоставяното аеронавигационно информационно обслужване и няма дадени отрицателни оценки. Направените препоръки бяха разгледани и обработени.

Изготвени бяха проекти на споразумения за взаимодействие (Service Level Agreement) с летищата за обществено ползване за реда и условията за предоставяне на аеронавигационна информация с временен характер с цел излъчване на NOTAM и SNOWTAM съобщения. Разработеният проект на SLA е в съответствие с документите по програмата CHAIN на ЕВРОКОНТРОЛ и целите по LSSI.

През 2009г. започна работа по проект за мигриране на ДП „РВД“ към Европейската AIS база данни „EAD“ с цел подобряване на качеството на предоставяното аеронавигационно информационно обслужване, като през 2010г. ще бъдат финализирани дейностите по фаза 1 съгласно План за мигриране към EAD (BULATSA-EAD Migration & Transition Plan).

Приключена беше подготовката за предоставяне на директен достъп до постоянни и статични данни от сборник „Аеронавигационна информация и публикация“ (AIP) на

Република България в „PDF” формат на корпоративния външен „WEB” сайт на ДП „РВД” и на електронен носител.

Авиометеорологично осигуряване

Въведен беше в експлоатация модул „Автоматизиран брифинг - MET” в РЦ/ЛЦ ОВД София, Варна, Бургас, Пловдив и Горна Оряховица.

През 2009 г. започна модернизирание на програмното осигуряване на системата ATIS (Automatic Terminal Information System), VOLMET и GAMET в РЦ за ОВД София. Модернизирана беше системата за метеорологични наблюдения в ЛЦ ОВД Бургас чрез въвеждане в експлоатация на нов AWOS „Automated Weather Observing System”.

Приключи работата по оперативните и технически изисквания за модернизирание на метеорологични радиолокатори „Метеор – 360АС”.

Сключено беше споразумение за ползване на цифрови снимки и данни, генерирани от спътниците EUMETSAT.

Бяха проведени следните курсове:

1. „Аеронавигационни метеорологични прогнози, информация SIGMET, летищни предупреждения, предупреждения за срез на вятъра, числени модели за прогнозиране на времето” и
2. „Методи и технологии за оперативни метеорологични прогнози и предупреждения с използване на радарни изображения в авиацията”.

Център за подготовка на кадри

В стремежа си да поддържа и повишава квалификацията на персонала и да осигурява все по-добра подготовка на своите кадри, през 2009 г. ДП „РВД” продължи линията на развитие и разширяване на дейностите на Центъра за подготовка на кадри.

В съответствие с необходимостта за подготовка на нови кадри бяха проведени курсове за първоначално обучение на РП за нуждите на РЦ за ОВД София, ЛЦ за ОВД Пловдив и ЛЦ за ОВД Бургас. Бяха подготвени и проведени курсовете за придобиване на квалификационен клас APS и разрешение RAD към него за РП с квалификационен клас ADI и разрешение TWR към него от ЛЦ за ОВД Варна и Бургас.

ЦПК изигра и продължава да играе основна роля в дейностите по подпомагане на ръководители на полети за достигането на оперативното ниво 4 или по-високо по английски език и подготовка за провеждане на тестовете по английски език на РП.

VI. Техническо осигуряване на оперативната дейност

Развитие и лицензиране на инженерно-техническия персонал (ИТП)

Инженерно-техническият персонал, извършващ техническо обслужване на съоръженията и системите за УВД, поддържа свидетелства за правоспособност, съгласно изискванията на ESSAR 5 на Евроконтрол.

През 2009 год. бяха подготвени програми за опреснителни курсове и успешно положени изпити за подновяване на свидетелствата за правоспособност на ИТП, извършващ техническо обслужване на съоръженията и системите за УВД.

Одобрена беше изготвената схема за компетентност на ИТП. В съответствие с актуалните изисквания бяха изготвени предложения за изменение и допълнение на Наредба №1/МТИТС за свидетелствата за правоспособност на авиационния персонал.

„Комуникация“

Детайлизирани бяха техническите, функционалните и количествени изисквания към комуникационното осигуряване и комуникационните системи и средства за новата АКК на летище София.

Извършено беше разширение и модернизация на комуникационната инфраструктура на ДП „РВД“ посредством изграждане на нови комуникационни канали между възли от Аеронавигационната Телекомуникационна Информационна Мрежа (АНТИМ). Текущо бяха съгласувани промени и оптимизация на съществуващата национална и регионална IP международна мрежа с чуждестранни и национални органи за OVD-ROMATSA, UxSATSE и DHMI.

Изготвени бяха технически спецификации и беше подготвена документация за провеждане на процедура за доставка на система за обмен на аеронавигационни съобщения - Aeronautical Message Handling System (AMHS) за РЦ за ОВД София.

Извършено беше разширение на системите за оперативна гласова комуникация (VCSS) в РЦ за ОВД София, модели GAREX 210 и GAREX 220, както и на система GAREX 220 - SIMULATOR.

Повишено беше качеството и надеждността на комуникациите, използвани за гражданско-военна координация, посредством нови комуникационни линии с капацитет от 2Mbps и взаимно резервиране на комуникационните мрежи между ДП „РВД“ и ВВС.

Осигурено беше управление и планиране на аеронавигационния радиочестотен спектър, текущо поддържане на база данни по таблица COM 2 на ИКАО, актуализиране на радиочестотния ресурс в съответствие с новата секторизация на въздушното пространство на Република България.

„Навигация и метеорологична техника“

Изготвени бяха технически спецификации и даден ход на процедура за избор на доставчик на 5 /пет/ броя Далекочерни съоръжения (DME) за осигуряване на зонална навигация (RNAV) с точност 5NM за En-route на полетно ниво FL 100/120.

В съответствие с актуалните изисквания на ICAO - Annex 3 беше извършена модернизация на автоматизираната метеорологична наблюдателна система (AMHC) в АЦ за ОВД Бургас.

Инсталирани бяха нов модел облакомери CL31 в конфигурацията на автоматизираната метеорологична наблюдателна система (AMHC) на РЦ за ОВД София.

Доставено беше измервателно оборудване с цел повишаване точността на контролните измервания на мощността на далекочерните съоръжения (DME).

Извърши се техническа поддръжка на опорна станция RIMS SOF от проекта EGNOS.

„Обзор“

Завършиха тестовите и беше подготвен за въвеждане в редовна експлоатация първия етап от разширението на система SATCAS с отдалечени подходи и кули за летищните центрове за ОВД Варна и Бургас. С това Автоматизираната система за УВД SATCAS ще разшири обхвата си на действие върху цялото контролирано въздушно пространство на Р България, а летищните центрове ще получат съвременна система за контрол на полетите, която може да работи както в централизиран, така и в самостоятелен режим, с което реално ще се подобри безопасността на обслужването.

С цел въвеждането на 5 милна сепарация беше подписано споразумение с Гърция за обмен на радарна информация и към Автоматизираната система за УВД SATCAS бяха включени гръцките радары Пилион и Солун. Това позволи разширяване и подобряване на радиолокационното покритие над контролираното въздушно пространство. Започна вторият етап от модернизацията на Автоматизираната система за УВД SATCAS с пълна замяна на морално остарелия хардуер на системата.

Преди активния летен сезон продължи и подмяната на втората част от мониторите в оперативна зала със съвременните LCD 2Kx2K монитори, с което се увеличи комфорта на работа на ръководителите на полети със системата за взаимодействие човек-машина.

Изготвени бяха технически спецификации и беше подготвена тържната документация за провеждане на процедура за доставка на система за контрол на летателното поле и маневрената площ (ASMGCS). Започна първия етап от внедряване в ДП „РВД“ на най-съвременните технологии за автоматичен зависим и независим обзор – WAM и ADS-B като резултат от подписан с Евроконтрол договор за подпомагане.

Енергийно и светотехническо осигуряване

Извършена беше реконструкция и модернизация на енергийната система в ТП 2 и ТП „Локатор“ на летище София и енергийната система на летище Горна Оряховица.

Осигурено беше електрическо захранване на всички обекти в района на летище София единствено от енергийния център в ЕЦ за УВД.

Изготвени бяха технически задания и документации за провеждане на процедури за избор на изпълнители за възлагане на поръчки с предмет „Реконструкция на светотехническите системи на летище Бургас и летище Варна“ и „Ремонт на първични кабелни фидери на пътеки за рулиране на летище Варна“

VI. Безопасност и контрол на качеството

Безопасността е основният приоритет за цялостната дейност на ДП „РВД“. Тя концентрира в себе си продукта на дейностите по оперативните, техническите и финансовите аспекти и е в тясно взаимодействие с изискванията по качеството.

През 2009 година бяха докладвани 251 събития, свързани с оперативната дейност.

От разследваните и проверени събития 1 (едно) беше класифицирано като инцидент с клас на сериозност (А) – сериозен инцидент, 1 (едно) беше инцидент с клас на сериозност (В) – значим инцидент и 11 (единадесет) бяха инциденти с клас на сериозност (С) – инцидент или общо 13. За сравнение през 2008 г. има 15 инцидента – 2 (А) – сериозен инцидент, 3 (В) – значим инцидент и 10 (десет) (С) – инцидент.

През 2009 г. бяха извършени периодични анализи за влиянието на авиационните събития върху безопасността на системата за обслужване на въздушното движение. Изготвени бяха „Годишен анализ на състоянието на безопасността при ОВД в ДП „РВД“ през 2008 г.” и „Анализ на състоянието на безопасността при ОВД в ДП „РВД“ през първото полугодие на 2009 г.”

С оглед повишаване нивото на културата по безопасност в ДП „РВД“ бяха осъществени редица дейности като запознаване на оперативния състав по време на месечните анализи с резултатите от проверки, анализи и разследвания от авиационни събития, проведено беше вътрешнофирмено обучение на две групи РП - ученик за начина, по който функционира системата за управление на безопасността в ДП „РВД“ и вътрешнофирмено обучение в РЦ/АЦ за ОВД по практическото прилагане на „Процедура за класифициране на значимостта на промените в системата за УВД“ и „Процедура за въвеждане на промените“ от „Наръчник по безопасност на ДП „РВД““. Проведено беше обучение на инженерно-техническия състав за начина, по който функционира системата за управление на безопасността в ДП „РВД“, във връзка с тяхното лицензиране от ГД ГВА, проведени бяха редовни съвещания на групата по безопасност и съвета по безопасност. Осъществени бяха дейности за установяване нивото на културата по безопасност на оперативния състав.

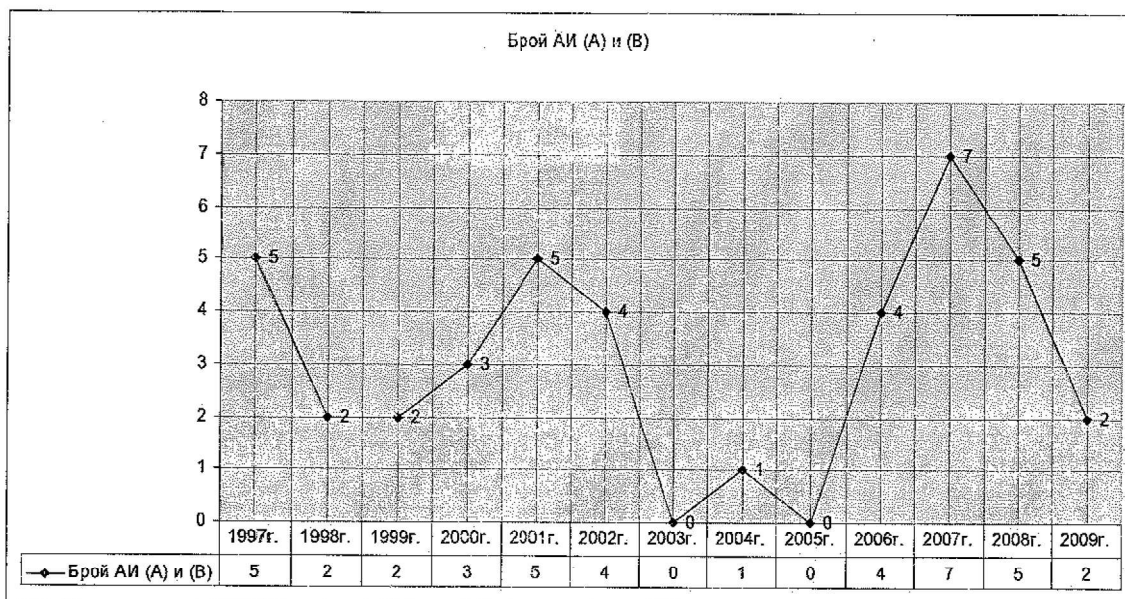
С участие на различни експерти от ДП „РВД“ бяха направени над 40 оценки на безопасността на системи/средства, използвани за осигуряване на ОВД, като навигационни и МТО средства, обзорни/радарни системи, системи за гласова комуникация.

Изработено беше досие по безопасност на дейностите по разпиряване и модернизация на автоматизираната система за УВД SATCAS V.2 (изнесени станции в АЦ за ОВД Варна и Бургас), на фирма SELEX-SI.

Извършени бяха 10 инспекции през месец април/май и през месец ноември/декември съответно за подготовка на РЦ/АЦ за ОВД за пролетно-лятна и есенно-зимна експлоатация. Обобщената оценка на текущото състояние в проверените РЦ/АЦ за ОВД беше положителна, като идентифицираните недостатъци бяха отразени в съответните карти, а направените препоръки бяха регистрирани в Регистър на препоръките.

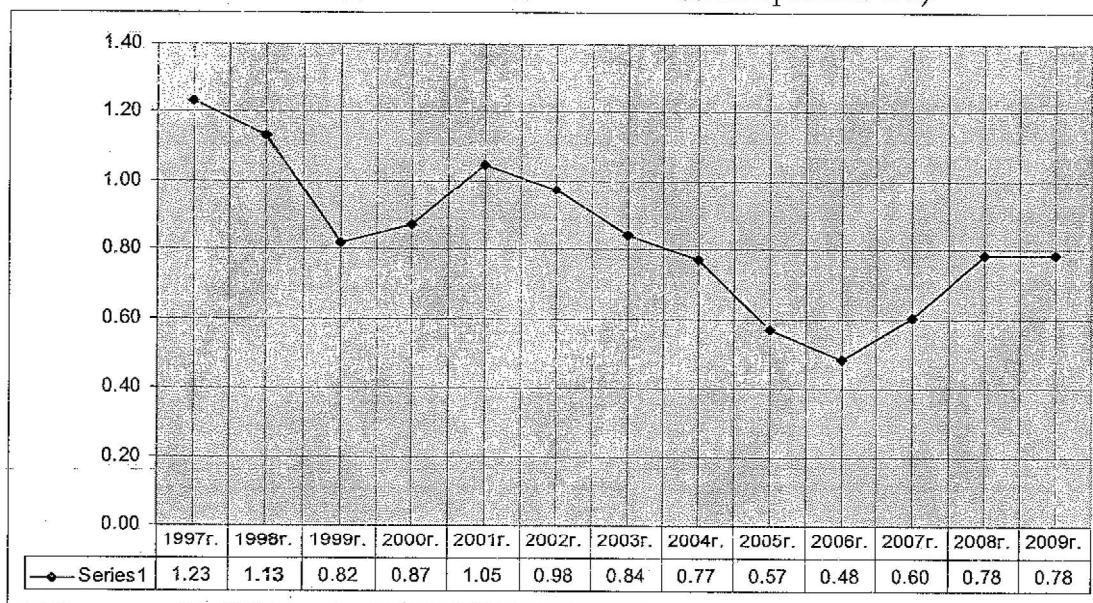
Във връзка с обновяване на системата за управление на безопасността в ДП „РВД“ бяха изработени две нови процедури в „Наръчник по безопасност“ – „Индикатори по безопасност“ и „Мониторинг на безопасността“. Изготвена беше „Инструкция за реда на съхранение и достъп до информацията от средствата за обективен контрол в ДП „РВД“.

През 2009 г. беше отчетена положителна промяна в ръста на събитията, свързани с безопасността, от категории (А) и (В), в сравнение с предходните години (виж Графика 1).

Графика 1

Тенденцията на промяна на броя на (АИ) от категории (А) и (В) на 100 000 обслужени въздухоплавателни средства (ВС) е представена чрез Графика 2 (анализирани тринадесет периода с обхват от по пет последователни години по метода на приплъзване).

Графика 2

Системата за управление на качеството (СУК) на ДП „РВД“ е сертифицирана под двойна акредитация – на Българска служба по акредитация (БСА) и на Службата по акредитация на Обединеното кралство (UKAS) с обхват „Аеронавигационно обслужване, включващо: управление на въздушното движение, комуникационно, навигационно и обзорно обслужване, аеронавигационно информационно обслужване, аеронавигационно

метеорологично обслужване, енергийно и светотехническо обслужване и обучение на кадри за АНО". През 2009 г. беше извършено преминаване към новата версия на стандарта ISO 9001:2008, което е отразено в сертификатите за съответствие на СУК.

Изпълнена беше програмата за вътрешни одити на СУК и СУЗБР, като в резултат на предприетите коригиращи и превантивни мерки по констатациите на одитите, СУК подобри своята ефективност и не бяха констатирани несъответствия по време на контролния одит за поддържане на сертификата на ДП „РВД“.

Експертен екип от предприятието разработи и внедри Система за управление на здравето и безопасността при работа /СУЗБР/ в ДП „РВД“ в съответствие с изискванията на стандарт OHSAS 18001:2007, интегрирана в максимална степен със СУК. Системата беше сертифицирана през 2009 г. под двойна акредитация – на Българска служба по акредитация (БСА) и на Службата по акредитация на Швейцария със същия обхват, като СУК.

Ползвайки разработената от ЕВРОКОНТРОЛ методология „Обща рамка за оценка на АНО“ (АСАФ), беше извършена първа самооценка на ДП „РВД“, резултатите и препоръките, от която бяха използвани при прегледа на СУК от ръководството. В резултат на това, бяха предприети действия по разработване на ключови показатели за ефективност на дейността, обвързващи следените от ЕВРОКОНТРОЛ показатели, бизнес-целите на ДП „РВД“ и ефективността на дейността по конкретните процеси в предприятието.

Беше взето участие в работата на групата по управление на качеството към CANSO, в частност – при адаптирането на новия стандарт ISO 9004:2009 за нуждите на ДАНО, отчитайки досегашния опит с АСАФ, както и в експертен екип от групата по управление на качеството, за подготовка на ръководство за най-добри практики по прилагане и одитиране на интегрирани системи за управление в ДАНО.

VIII. Административно обслужване на дейността и човешки ресурси

През 2009 г. продължи работата по реализация на приоритетите на предприятието за увеличаване на административния капацитет, повишаване на ефективността на дейността и качеството на административното обслужване. Основен акцент беше задълбочаването на процесите на нормативно регламентиране на дейността и засилване на управленските функции на структурните звена.

Извършена беше и цялостната организация по участието на служители в специализирани курсове в Института по аеронавигационно обслужване на Евроконтрол – IANS, Люксембург. Следвайки наложилата се тенденция на развитие на човешките ресурси в предприятието за достигане на Европейско ниво на развитие на професионалните умения и квалификация на служителите, се разработи Програма за поддържане и повишаване на квалификацията на служителите от ДП „РВД“ през 2009 г. Програмата обедини и конкретизира всички обучения в Центъра за подготовка на кадри, специализирани курсове в страната и чужбина (вкл. Евроконтрол), както и специализирано езиково обучение, като се осигури обучение на 40 % от персонала на предприятието за една календарна година. В изпълнение на тази Програма 251 служители преминаха професионални обучения в курсове, конференции, семинари и др. В предоставени обучения от Института по аеронавигационно обслужване на Евроконтрол – IANS, Люксембург през 2009 г. взеха участие 144 служители в 80 курса. Провеждането на обучения в специализирани курсове на IANS, както и обмяната на опит между членките на Евроконтрол, ще позволи на ДП „РВД“ да бъде част от една

безопасна и ефикасна европейска система за управление на въздушното движение. Съгласно дългосрочен договор с Mayflower College of English LTD, гр. Плимут, Великобритания, 86 служители преминаха обучение по авиационен английски език за ръководители на полети, с цел усъвършенстване на езиковите умения за покриване на изискването за владение на английски език с минимално ниво 4 по ИКАО.

IX. Финансово – счетоводна дейност

През 2009 г. процесите във финансово-счетоводната дейност бяха насочени към покриване на изискванията на националното и европейското законодателство, както и осигуряване на сигурно и надеждно финансово-счетоводно обслужване на ДП „РВД“. С оглед гарантиране на финансовата стабилност на ДП „РВД“ се следваше разумна разходна политика в условията на развиващата се световна финансова криза.

И през 2009 г. продължи стремежът и политиката на предприятието за определяне на оптимално ниво на таксовата единица „прелитане“ с оглед привличане на допълнителен трафик във въздушното пространство, обслужвано от ДП „РВД“.

Събираемостта на таксите за АНО в зоната на летищата продължи да бъде висока, около 99%. Предвид изискванията на Регламент (ЕО) № 1794/2006 на Комисията от 6 декември 2006 година за осигуряване прилагането на ефективни мерки за събиране на такси за АНО и във връзка с чл.122а, ал. 4 от Закона за гражданско въздухоплаване, беше актуализирана процедурата по изпънение на отказ на аеронавигационно обслужване в обслужваното от ДП „РВД“ въздушно пространство за събиране на дължимите и неплатени такси за аеронавигационно обслужване.

Във връзка с промените на националното законодателство бяха актуализирани счетоводния софтуер и софтуера за изчисление на работната заплата. Във връзка с необходимостта за детайлно отчитане на разходите за труд по проекта DANUBE FAB беше направена доработка в модула за изчисляване на работните заплати.

Извършена беше необходимата подготвителна работа за отчитането на разходите и финансирането от ЕК, свързани с изпълнението на проекта DANUBE FAB.

Видно от годишния финансов отчет ДП „РВД“ е в добро финансово състояние, което му позволява да изпълнява възложените му от държавата функции и задачи.

Финансов анализ

Съгласно показателите за финансов анализ е видно, че Предприятието е в добро финансово състояние. Стойностите на показателите, характеризиращи дейността му, са както следва (в скоби са посочени стойностите от 2008 г.):

1. Нетни приходи от продажби (НПП) – 164,095 хил. лв. (180,387), от тях 162,948 (167,837) хил. лв. са от аеронавигационни такси..
2. Нетни приходи от продажби на един зает – 136 (135) хил. лв. Този показател също отчита повишение спрямо предходната година.
3. Печалба / загуба от дейността в % - 8.95% (11.43%)
4. Коефициент на обща ликвидност – 3.26 (6.14)
5. Коефициент на финансова автономност – 5.77 (7.92)
6. Брой на обслужени единици /БОЕ/ на един зает – 1,487 (1,405)

Х. Планирани основни инвестиции за 2010 г. и задачи, заетнали в бизнес-плана за периода 2009-2013 г.:

1. Завършване на Фаза 2 от проекта ФБВП „ДУНАВ“ (DANUBE FAB) - Предварителен дизайн.
2. Обявяване на конкурс и сключване на договор за изграждане на нова Летищна контролна кула за УВД на Летище София
3. Обявяване на конкурс и сключване на договор за подмяна на първичните и вторичните (за работа в Mode S) радиолокатори в АРЛК на летищата София, Варна и Бургас;
4. Обявяване на конкурс и сключване на договор за подмяна на първичните и вторичните (за работа в Mode S) трасови радиолокатори
5. Обявяване на конкурс и сключване на договор за доставка и монтаж на наземна навигационна инфраструктура (DME-DME) за осигуряване на RNAV процедури;
6. Обявяване на конкурс и сключване на договор за доставка и монтаж на УКВ радиооборудване за внедряване на 8,33kHz канално отстояние за целите на радиовръзка въздух-земя;
7. Сключване на договор за модернизация на метеорологичните радиолокатори;
8. Въвеждане в действие на нова софтуерна платформа за автоматизираната система SATCAS под LINUX за обработка и изобразяване на радиолокационна и планова информация;
9. Обявяване на конкурс и сключване на договор за изграждане на „Система за контрол и управление на наземното движение“ (A-SMGCS);
10. Приключване на дейностите по реконструкция, развитие и разширение на Летище София, Лот Б2 - нова ПИК система и свързаните с нея дейности;
11. Обявяване на конкурс и сключване на договор за внедряване на нов AFTN/CIDIN/AMHS център в ЕЦ за УВД;
12. Модернизиране на автоматизираните метеорологични наблюдателни системи.

XI. Планиране и развитие на човешките ресурси през 2010 г.

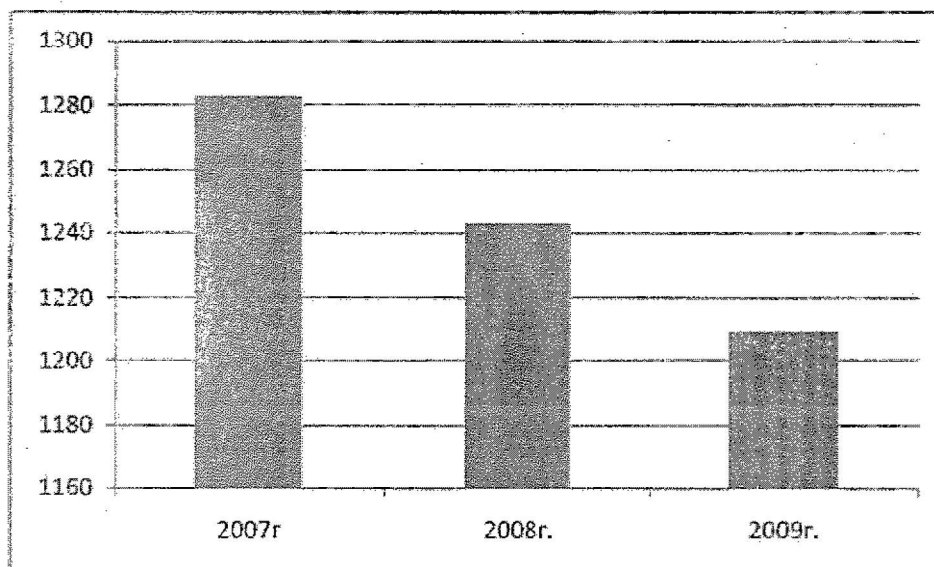
При управлението на човешките ресурси се следва заложената политика в бизнес-плана на предприятието за плавно намаляване на числеността на състава, съвместяване на функции чрез допълнително обучение и повишаване на производителността на труда.

Основните процеси в областта на управление на човешките ресурси през 2009 г. бяха насочени към повишаване на качеството на кадровия потенциал на предприятието, като основен ресурс за постигане на стратегическите цели на предприятието и повишаване на ефективността при ОВД.

През 2009 г. продължи прилагането на политиката за планиране и подбиране на персонал, като бяха организирани и проведени 40 подбора, в съответствие с необходимостта от кадри по направления на дейност. При подбирането на персонал, в съответствие със завишените изисквания съгласно нормативните разпоредби, длъжностните характеристики и наложени от лицензирането на оперативния и инженерно-техническия персонал, се завишиха както критериите към кандидатите, така и методите на изпитване и оценяване. Системата за подбор на персонала се усъвършенства и развива, чрез провеждане на специализирани и езикови изпити за оценяване и класиране на кандидати, прилагане на

стандартни процедури и формуляри и повишаване на компетентността на участниците в комисиите за подбори. За осигуряване с оперативен персонал в РЦ/ЛЦ за ОВД се проведе външен подбор за длъжността „ръководител полети“, в който участваха 119 кандидати. След провеждане на специализирани изпити (FEAST) и интервюта, успешно преминаха 19 участника, с които се проведе първоначално обучение в Центъра за подготовка на кадри за придобиване на Свидетелство за правоспособност на ученик-ръководител полети (SATCL). Управлението на човешките ресурси е насочено основно към обезпечаване на ДП „РВД“ с мотивиран и високо квалифициран персонал и оптималното му разпределение в различните структурни звена, отчитане и координиране на заетостта, като през 2009 г. бяха извършени текущи промени в длъжностното и щатното разписание, осигурено беше движението на персонала, включващо назначаване, освобождаване и преназначаване за около 350 човека, обусловено от разнообразието на специфични дейности, извършвани в предприятието.

В ДП „РВД“ се извършват текущо поредица от мероприятия за оптимизиране заетостта на персонала и намаляването му по естествен път.

Средносписъчният състав на ДП „РВД“ за 2007 г. е 1283 човека, за 2008 г. - 1243 човека, за 2009 г. - 1209 човека. Видна е тенденцията за намаляване на персонала с около три процента годишно, тенденция, която е заложена в дългосрочните планове. Политиката на предприятието включва редица мерки и стимули за приоритетно освобождаване на придобилите право на пенсия за осигурителен стаж и възраст служители, а също така и за пенсиониране при условията на втора категория труд.

XII. Рискове, свързани с дейността на предприятието

Пазарен риск

В резултат на развиващата се световна финансова криза е възможно намаляване на броя на полетите в следващите 2 години през обслужваното въздушно пространство. Това ще доведе до създаване на предпоставки за ограничаване на размера на приходите.

Валутен риск

Предприятието е изложено на валутен риск от покупки, продажби и получени заемни средства, деноминирани в чуждестранна валута. Българският лев е фиксиран към еврото в съотношение 1:1,95583. Валутният риск за ДП „РВД“ е породен основно от евентуални транзакции в щатски долари. Ръководството контролира валутния риск чрез фиксиране на покупните, продажните цени и заемите в левове или евро.

Лихвен риск

Предприятието не използва лихвени заеми.

Приложения:

1. *Национални таксови единици на страните-членки на Евроконтрол – 2009 г.*
2. *Обслужени единици от страните-членки на Евроконтрол – 2009 г.*
3. *Изменение на националната таксова единица на България за периода 2003-2009 г.*

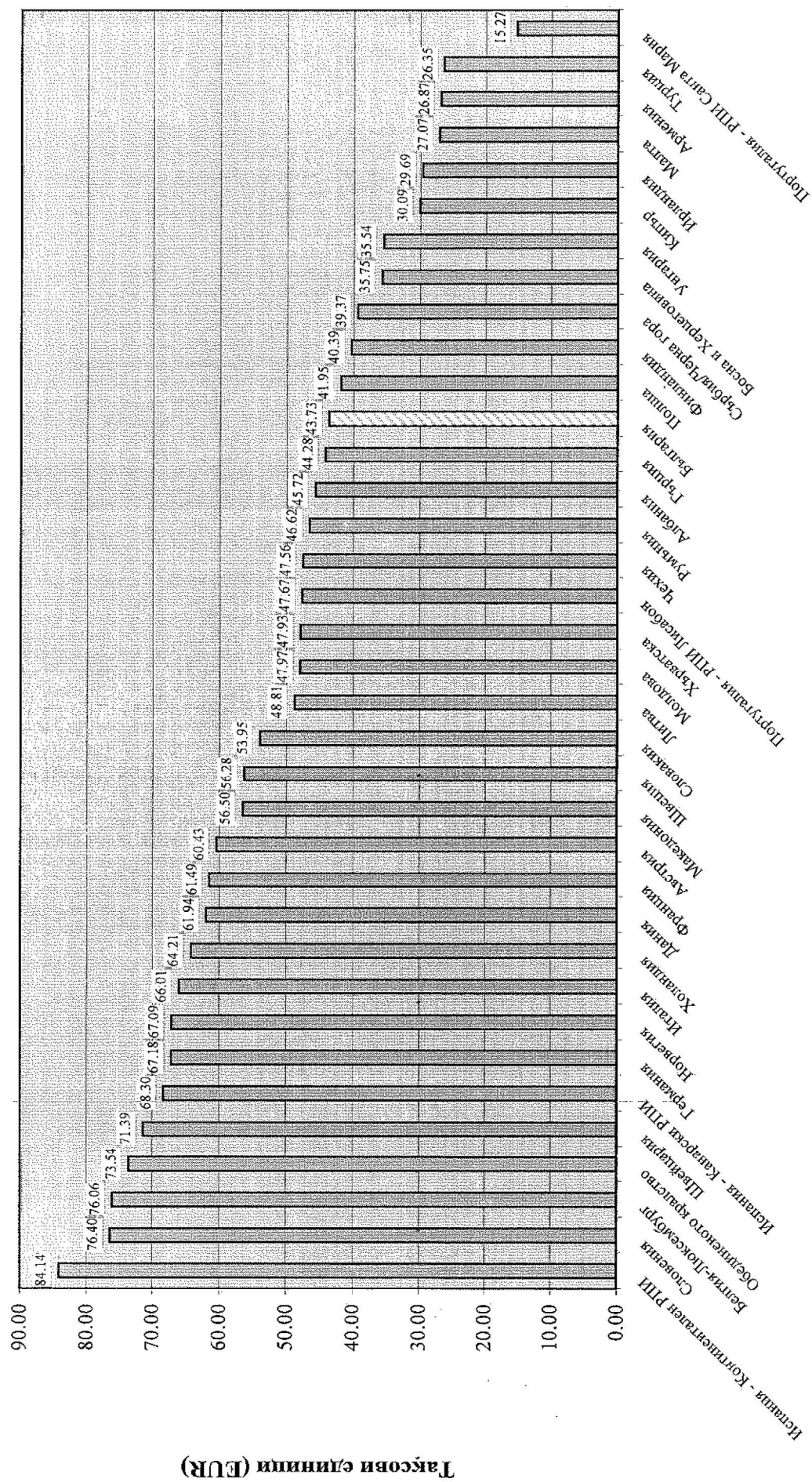
Дата: 25.03.2

Генерален директор

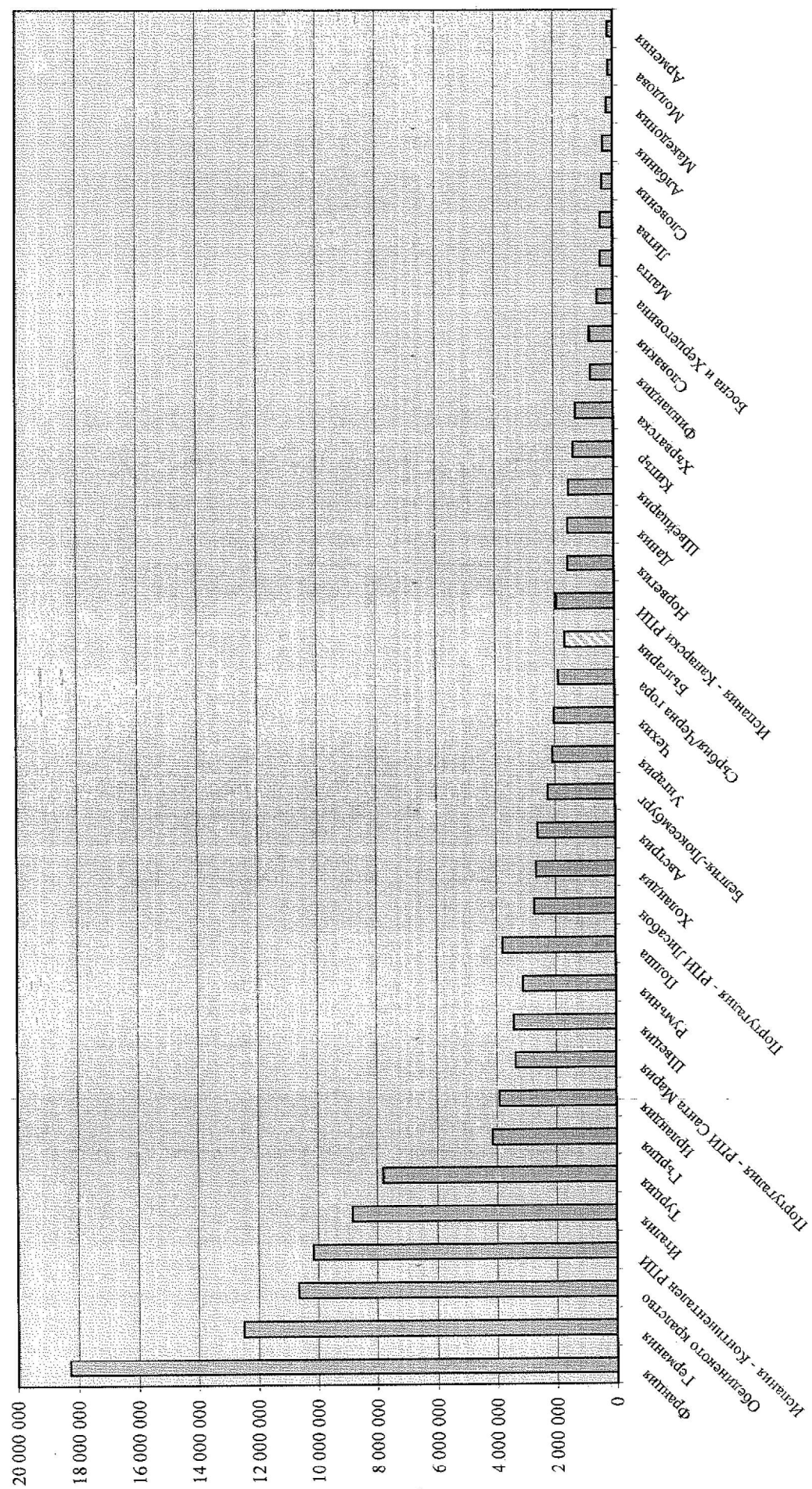
Заличена информация на
основание чл. 2, ал. 2, т.5
от ЗЗЛД

Георги Ангелов

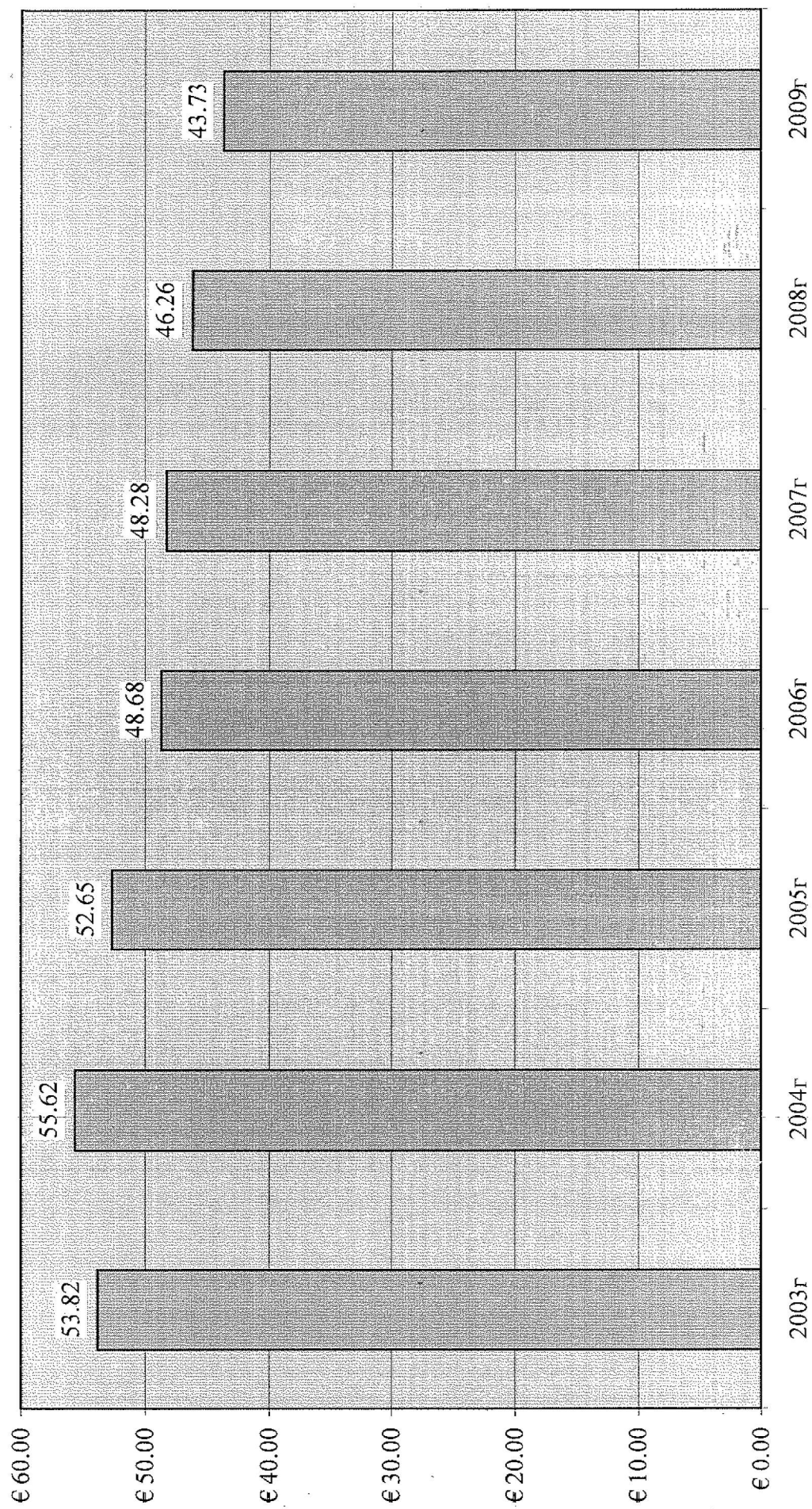
Национални таксови единици на страните-членки на Еуроконтрол за 2009 г.

Общо обслужени единици от страните-членки на Евроконтрол за 2009 г.

Изменение на националната таксова единица на България за периода 2003 г. - 2009 г.

Грант Торнтон ООД
Бул. Черни връх № 26, 1421 Софи
Ул. Параскева Николау №4, 9000 Варна

T (+3592) 987 28 79, (+35952) 69 55 44
F (+3592) 980 48 24, (+35952) 69 55 33
E office@gtbulgaria.com
W www.gtbulgaria.com

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

До: Управителния съвет на
ДП Ръководство на въздушното движение
Гр.София

Доклад върху финансовия отчет

Ние извършихме одит на приложения финансов отчет на **ДП Ръководство на въздушното движение**, включващ отчета за финансовото състояние към 31 декември 2009 г., отчет за всеобхватния доход, отчет за промените в собствения капитал и отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и обобщеното оповестяване на съществените счетоводни политики и другите пояснителни приложения.

Отговорност на ръководството за финансовия отчет

Отговорността за изготвянето и достоверното представяне на този финансов отчет в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, приети от ЕС и националното законодателство се носи от ръководството. Тази отговорност включва:

- разработване, внедряване и поддържане на система за вътрешен контрол, свързана с изготвянето и достоверното представяне на финансови отчети, които да не съдържат съществени неточности, отклонения и несъответствия, независимо дали те се дължат на измама или на грешка;
- подбор и приложение на подходящи счетоводни политики; и
- изготвяне на приблизителни счетоводни оценки, които да са разумни при конкретните обстоятелства.

Отговорност на одитора

Нашата отговорност се свежда до изразяване на одиторско мнение върху този финансов отчет, основаващо се на извършения от нас одит. Нашият одит бе проведен в съответствие с професионалните изисквания на Международните одиторски стандарти. Тези стандарти налагат спазване на етичните изисквания, както и одитът да бъде планиран и проведен така, че ние да се убедим в разумна степен на сигурност доколко финансовият отчет не съдържа съществени неточности, отклонения и несъответствия. Одитът включва изпълнението на процедури с цел получаване на одиторски доказателства относно сумите и оповестяванията, представени във финансовия отчет. Избраните процедури зависят от преценката на одитора, включително оценката на рисковете от съществени неточности, отклонения и несъответствия във финансовия отчет, независимо дали те се дължат на измама или на грешка.

При извършването на тези оценки на риска одиторът взема под внимание системата за вътрешен контрол, свързана с изготвянето и достоверното представяне на финансовия отчет от страна на предприятието, за да разработи одиторски процедури, които са подходящи при тези обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на системата за вътрешен контрол на предприятието. Одитът също така включва оценка на уместността на прилаганите счетоводни политики и разумността на приблизителните счетоводни оценки, направени от ръководството, както и оценка на цялостното представяне във финансовия отчет.

Считаме, че извършеният от нас одит предоставя достатъчна и подходяща база за изразеното от нас одиторско мнение.

Мнение

По наше мнение финансовият отчет дава вярна и честна представа за финансовото състояние на **ДП Ръководство на въздушното движение** към 31 декември 2009 г., както и за финансовите резултати от дейността и за паричните потоци за годината, завършваща тогава, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, приети от ЕС и националното законодателство.

Доклад върху други правни и регулаторни изисквания – Годишен доклад за дейността към 31 декември 2009 г.

Ние прегледахме годишния доклад за дейността към 31 декември 2009 г. на **ДП Ръководство на въздушното движение**, който не е част от финансовия отчет. Историческата финансова информация, представена в годишния доклад за дейността, съставен от ръководството, съответства в съществени аспекти на финансовата информация, която се съдържа във финансовия отчет към 31 декември 2009 г., изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, приети от ЕС и националното законодателство. Отговорността за изготвянето на годишния доклад за дейността се носи от ръководството.

Марий Апостолов
Регистриран одитор
Управител

Заличена информация на основание чл.
2, ал. 2, т.5 от ЗЗЛД

Грант Торнтон ООД
Специализирано одиторско предприятие

25 Март 2010 г.
Гр. София

Отчет за финансовото състояние

Активи	Пояснение	2009 '000 лв.	2008 '000 лв.
Нетекущи активи			
Нематериални активи	5	24,053	28,323
Имоти, машини, съоръжения и оборудване	6	206,341	223,467
Нетекущи активи		<u>230,394</u>	<u>251,790</u>
Текущи активи			
Материални запаси	8	3,086	3,481
Търговски вземания	9	30,744	36,426
Вземания от свързани лица	27	453	469
Данъчни вземания	10	756	1,384
Други вземания	11	5,972	8,546
Пари и парични еквиваленти	12	99,479	232,933
Текущи активи		<u>140,490</u>	<u>283,239</u>
Общо активи		<u>370,884</u>	<u>535,029</u>

Главен счетоводител

Заличена информация на основание чл. 2, ал. 2, т.5 от ЗЗЛД

Съставил

Заличена информация на основание чл. 2, ал. 2, т.5 от ЗЗЛД

Дата:

Заверил

Заличена информация на основание чл. 2, ал. 2, т.5 от ЗЗЛД

Отчет за финансовото състояние (продължение)

Собствен капитал и пасиви	Пояснение	2009 ‘000 лв.	2008 ‘000 лв.
Собствен капитал			
Основен капитал	13.1	129,758	129,758
Законови резерви	13.2	34,100	29,257
Други резерви	13.2	133,539	289,519
Неразпределена печалба		18,726	26,510
Общо собствен капитал		316,123	475,044
Пасиви			
Нетекущи			
Пенсионни и други задължения към персонала	14.2	11,293	13,730
Финансирания		11	12
Отсрочени данъчни пасиви	7	1,276	562
Нетекущи пасиви		12,580	14,304
Текущи			
Пенсионни и други задължения към персонала	14.2	24,132	24,115
Търговски задължения	15	10,651	14,315
Краткосрочни задължения към свързани лица	27	3,561	3,235
Данъчни задължения	16	1,409	1,177
Други задължения	17	2,428	2,839
Текущи пасиви		42,181	45,681
Общо пасиви		54,761	59,985
Общо собствен капитал и пасиви		370,884	535,029

Заличена информация на основание чл. 2, ал. 2, т.5
 от ЗЗЛД

Главен счетоводител

Съставил

Дата:

Заверил съгласно одиторски доклад:

Отчет за всеобхватния доход (представен в единен отчет)

	Пояснение	2009 '000 лв.	2008 '000 лв.
Приходи от продажби	18	162,948	167,830
Други приходи	19	1,095	12,557
Разходи за материали	20	(5,011)	(4,482)
Разходи за външни услуги	21	(18,215)	(20,407)
Разходи за персонала	14.1	(93,475)	(102,482)
Разходи за амортизация на нефинансови активи	5, 6	(27,200)	(27,256)
Печалба от продажба на нетекущи активи	22	52	-
Други разходи	23	(5,505)	(5,134)
Печалба от оперативна дейност		14,689	20,626
Финансови приходи/(разходи), нетно	24	5,602	6,995
Печалба преди данъци		20,291	27,621
Разходи за данъци върху дохода	25	(1,565)	(1,111)
Печалба за годината		18,726	26,510
Общо всеобхватен доход за годината		18,726	26,510

Заличена информация на основание чл. 2, ал. 2, т.5 от ЗЗЛД

Главен с

Състави

Дата:

Заверил

ДП РЪКОВОДСТВО НА ВЪЗДУШНОТО ДВИЖЕНИЕ
Финансов отчет
31 декември 2009 г.

Отчет за промените в собствения капитал

Всички суми са представени в '000 лв.	Основен капитал	Законови резерви	Други резерви	Неразпределена печалба	Общо собствен капитал
Салдо към 1 януари 2009 г.	129,758	29,257	289,519	26,510	475,044
Разпределение на печалбата от 2008 г.	-	4,843	21,667	(26,510)	-
Активи записани в увеличители на резервите	-	-	172	-	172
Еднократна вносна в държавния бюджет	-	-	(177,819)	-	(177,819)
Сделки със собственика	-	4,843	(155,980)	(26,510)	(177,647)
Печалба за годината	-	-	-	18,726	18,726
Общо всеобхватен доход за годината	-	-	-	18,726	18,726
Салдо към 31 декември 2009 г.	129,758	34,100	133,539	18,726	316,123

Заличена информация на основание чл. 2, ал. 2, т.5 от ЗЗЛД

Заличена информация на основание чл. 2, ал. 2, т.5 от ЗЗЛД

Главен счетоводител

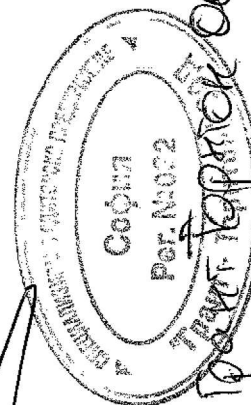
Съставил

Евгени

Н-к от

Дата:

Заверил съгласно

Поясненията към финансовия отчет от стр. 7 до стр. 48 представляват неразделна част от него.

Отчет за промените в собствения капитал (продължение)

Всички суми са представени в '000 лв.	Основен капитал	Законови резерви	Други резерви	Неразпределена печалба	Общо собствен капитал
Салдо към 1 януари 2008 г.	129,758	24,591	271,258	22,051	447,658
Разпределение на печалбата от 2007 г.	-	4,666	17,385	(22,051)	-
Активи отписани за сметка на резервите	-	-	(19)	-	(19)
Активи записани в увеличение на резервите	-	-	895	-	895
Сделки със собственика	-	4,666	18,261	(22,051)	876
Печалба за годината	-	-	-	26,510	26,510
Общо всеобхватен доход за годината	-	-	-	26,510	26,510
Салдо към 31 декември 2008 г.	129,758	29,257	289,519	26,510	475,044

Заличена информация на основание чл. 2, ал. 2, т.5 от ЗЗЛД

Генерален директор

Заличена информация на основание чл. 2, ал. 2, т.5 от ЗЗЛД

Главен

Състав

Дата:

Заверба

Поясненията към финансовия отчет от стр. 7 до стр. 45 представяват неразделна част от него.

Отчет за паричните потоци (непряк метод)

	Пояснение	2009 ‘000 лв.	2008 ‘000 лв.
Оперативна дейност			
Печалба преди данъци		20,291	27,621
Корекции за			
Разходи за амортизации	5,6	27,200	27,256
Загуби от обезценка	9,11	1,080	547
Провизии за обезщетения при пенсиониране	14.2	(1,221)	9,914
Нетни приходи от лихви	24	(6,272)	(7,238)
Нетни приходи от нереализирани курсови разлики		(33)	174
Печалба от отписани дълготрайни активи		(33)	104
Оперативна печалба преди промени в оборотен капитал и провизии		41,012	58,378
(Увеличение)/Намаление на търговските и други вземания		6,188	(15,218)
(Увеличение)/Намаление на материални запаси	8	395	(166)
Намаление на търговските и други задължения		(4,961)	(647)
Платени данъци върху печалба		(1,228)	(1,798)
Парични потоци от оперативна дейност		41,406	40,549
Инвестиционна дейност			
Придобиване на имоти, машини, съоръжения		(4,349)	(7,070)
Постъпления от продажба на имоти, машини и съоръжения		56	-
Придобиване на нематериални активи		(1,031)	(8,153)
Получени лихви		8,283	5,802
Паричен поток от инвестиционна дейност		2,959	(9,421)
Финансова дейност			
Платена вноска в републиканския бюджет	4.14, 13.2	(177,819)	-
Парични потоци от финансова дейност		(177,819)	-
Нетна промяна в пари и парични еквиваленти		(133,454)	31,128
Пари и парични еквиваленти в началото на годината	12	211,419	180,291
Пари и парични еквиваленти в края на годината	12	77,965	211,419

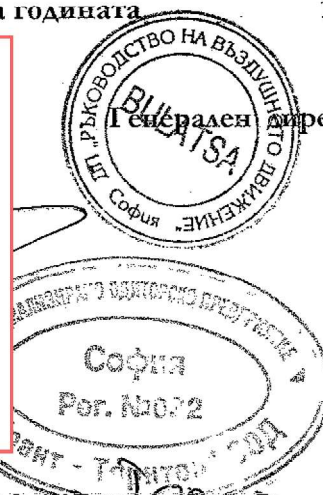
Главен счетоводител

Съставил

Дата:

Заверил съ

Заличена информация на основание чл. 2, ал. 2, т.5 от ЗЗЛД

Заличена информация на основание чл. 2, ал. 2, т.5 от ЗЗЛД

Грант Тернтон

Пояснения към финансовия отчет

1. Предмет на дейност

ДП „Ръководство на Въздушното Движение” (ДП РВД, или Предприятието) е дружество със седалище в Република България. На 1 януари 2001 г. то е регистрирано като държавно предприятие. Преди това Предприятието е извършвало дейността си като дирекция към Министерството на транспорта и съобщенията. Към момента, министърът на Транспортта, информационните технологии и съобщенията упражнява правата на едноличен собственик.

Предприятието изпълнява функциите по предоставяне на аеронавигационни услуги в гражданското въздушно пространство на Република България. Основните извършвани дейности включват:

1. управление на въздушното движение за постигане на безопасност, ефективност и редовност на полетите в обслужваното гражданско въздушно пространство;
2. планиране, осигуряване, внедряване, експлоатация и поддържане на съоръжения, системи и оборудване за комуникационно, навигационно, обзорно, енергийно, светотехническо, метеорологично и аеронавигационно осигуряване на обслужваното въздушно движение и съпътстващата инфраструктура;
3. комуникационно обслужване, навигационно обслужване и обслужване по обзора;
4. метеорологично обслужване;
5. аеронавигационно информационно обслужване;
6. метеоогично обслужване;
7. информационно обслужване на дейностите по търсене и спасяване на въздухоплавателни средства;
8. управление на системата за безопасност на въздушното движение в рамките на предоставената му компетентност;
9. изпълнение на задълженията на Република България, произтичащи от международни договори в областта на управлението на въздушното движение, по които Република България е страна;

Дейността на Предприятието е регламентирана със Закона за гражданското въздухоплаване и с Правилник за устройството, функциите, и дейността на ДП „Ръководство на въздушното движение”.

Органи на управление на Държавно предприятие "Ръководство на въздушното движение" са:

1. министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията;
2. управителният съвет;
3. генералният директор.

Членове на управителния съвет са:

1. Искра Ангелова – Костова - председател на управителния съвет
2. Георги Ангелов – генерален директор и член на управителния съвет
3. Росен Петков – член на управителния съвет

Средносписъчния брой на персонала на Предприятието към 31.12.2009 г. е 1 209 човека

2. Основа за изготвяне на финансовия отчет

Финансовият отчет на Предприятието е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от Европейския съюз (ЕС) и приложими в Р България.

Финансовият отчет е изготвен в български лева, което е функционалната валута на Предприятието.

3. Промени в счетоводната политика

3.1. Общи положения

Предприятието прилага следните нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти, които имат ефект върху финансовия отчет на Предприятието и са задължителни за прилагане от годишния период, започващ на 1 януари 2009 г.:

- МСС 1 „Представяне на финансови отчети” (ревизиран 2007 г. и коригиран);
- МСС 32 „Финансови инструменти: представяне” (коригиран);
- МСС 39 „Финансови инструменти: признаване и оценяване” (коригиран);
- МСФО 7 „Финансови инструменти: оповестяване” (коригиран);
- Годишни подобрения 2008 г.: СМСС публикува Подобрения на Международните стандарти за финансово отчитане 2008 г. По-голямата част от тези промени влизат в сила през отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2009 г.;

Съществените ефекти, както в текущия период, така и в предходни или бъдещи периоди, произтичащи от прилагането за първи път на новите изисквания във връзка с представяне, признаване и оценяване, са представени по-долу:

Прилагането на МСС 1 „Представяне на финансови отчети” (ревизиран 2007 г.) води до някои промени във формата, заглавията и представянето на определени елементи в финансовия отчет, което е свързано и с допълнителни оповестявания. Оценяването и признаването на активите, пасивите, приходите и разходите на Предприятието остават непроменени.

Следните стандарти не са свързани с дейността на предприятието и нямат ефект върху финансовия отчет:

- МСФО 2 „Плащане на базата на акции” (коригиран);
- МСФО 3 „Бизнес комбинации” (ревизиран 2008);
- МСФО 8 „Оперативни сегменти”;
- МСС 23 „Разходи по заеми” (ревизиран 2007 г. и коригиран);
- МСС 27 „Консолидирани и индивидуални финансови отчети” (ревизиран 2008);
- КРМСФО 12 „Концесионни договори за предоставяне на услуги”;
- КРМСФО 13 „Програми за лоялни клиенти”;
- КРМСФО 14 „МСС 19 Ограничение на активите на плащане с дефинирани доходи, изисквания за минимални фондове и тяхното взаимодействие”;
- КРМСФО 15 „Споразумения за строителство на недвижими имоти”;
- КРМСФО 16 „Хеджиране на нетна инвестиция в чуждестранна операция”;

- КРМСФО 17 „Разпределение на непарични активи на собствениците”
- КРМСФО 18 „Прехвърляне на активи от клиенти”
- МСФО 4 „Застрахователи договори” (коригиран);
- КРМСФО 9 „Преоценка на внедрени деривативи” (коригиран).

3.2. Стандарти, изменения и разяснения, които все още не са влезли в сила и не се прилагат от по-ранна дата от Предприятието

Към датата на одобрението на този финансов отчет, някои нови стандарти, изменения и разяснения към съществуващи вече стандарти са публикувани, но не са влезли в сила и не са били приложени от по-ранна дата от Предприятието.

Ръководството очаква, че всички нововъведения ще бъдат включени в счетоводната политика на Предприятието за първия отчетен период, започващ след датата, от която те влизат в сила. Информация относно нови стандарти, изменения и разяснения, които се очаква да имат ефект върху финансовия отчет на Предприятието, е представена по-долу. Публикувани са и други нови стандарти и разяснения, но не се очаква те да имат съществен ефект върху финансовия отчет на Предприятието.

МСС 32 Финансови инструменти : представяне

МСС публикува на 8.10.2009 г. поправки в съществуващия МСС 32. От предприятията се изисква да прилагат променения стандарт за отчетни периоди започващи на или след 01.02.2010 г. По-ранното прилагане е позволено.

Поправките са свързани със счетоводното отчитане на правата (права за придобиване на нови акции, опции и варианти), деноминирани във валута, различна от функционалната валута на предприятието. До сега тези права бяха третиранни счетоводно като пасив и деривативи. Поправките изискват правата да се третират като собствен капитал, ако са изпълнени определени условия, независимо от валутата, в която са деноминирани.

МСС 24 Свързани лица. (в сила 1 януари 2011 г.)

Новият стандарт облекчава изискванията за оповестяванията от страна на предприятията, свързани с държавата и дава по-ясна дефиниция за свързани лица. Предприятието ще оповестява информация за всички транзакции с други предприятия, които също са свързани лица с държавата, само ако те заедно или поотделно са съществени за него.

МСФО 9 Финансови инструменти

Нов стандарт като първи етап от проекта за замяната на МСС 39 Финансови инструменти: признаване и оценяване. (в сила от 1 януари 2013 г.)

4. Счетоводна политика

4.1. Общи положения

Най-значимите счетоводни политики, прилагани при изготвянето на този финансов отчет, са представени по-долу.

Финансовият отчет е изготвен при спазване на принципите за оценяване на всички видове активи, пасиви, приходи и разходи, съгласно МСФО. Базите за оценка са оповестени подробно по-нататък в счетоводната политика към финансовия отчет. Финансовият отчет е изготвен при спазване на принципа на действащо предприятие.

Следва да се отбележи, че при изготвянето на представения финансов отчет са използвани счетоводни оценки и допускания. Въпреки че те са базирани на информация, предоставена на ръководството към датата на изготвяне на финансовия отчет, реалните резултати могат да се различават от направените оценки и допускания.

4.2. Представяне на финансовия отчет

Финансовият отчет е представен в съответствие с МСС 1 „Представяне на финансови отчети” (ревизиран 2007 г.).

Предприятието прие да представя отчета за всеобхватния доход в единен отчет.

През 2009 г. е представен един сравнителен период, тъй като няма корекции по отношение на представянето на елементи на финансовите отчети и съответните сравнителни данни. В случаите, в които има корекции по отношение на класифицирането на елементите на финансовите отчети, съответните сравнителни данни също са били рекласифицирани с оглед осигуряването на сравнимост между отчетните периоди.

4.3. Сделки в чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута на Предприятието по официалния обменен курс към датата на сделката (обявения фиксинг на Българска народна банка). Печалбите и загубите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута към края на отчетния период, се признават в печалбата или загубата.

4.4. Приходи

Приходите включват приходи от предоставяне на услуги и продажба стоки. Приходите от основните услуги са представени в пояснение 18.

Приходите се оценяват по справедлива стойност на полученото или подлежащото на получаване възнаграждение, като не се включват данък добавена стойност.

Приходът се признава, когато са изпълнени следните условия:

- Сумата на прихода може да бъде надеждно оценена;
- Вероятно е икономическите ползи от сделката да бъдат получени;
- Направените разходи или тези, които предстои да бъдат направени, могат надеждно да бъдат оценени;
- Критериите за признаване, които са специфични за всяка отделна дейност на Предприятието са изпълнени. Те са определени в зависимост от продуктите или услугите, предоставени на клиента, и на договорните условия.

Отсрочени приходи

Финансиранията за дълготрайни активи и за текущата дейност първоначално се признават в отчета за финансовото състояние като отсрочени приходи, при условие че са налице достатъчно основания да се счита, че същите ще бъдат получени, както и че Предприятието ще изпълни свързаните с тях условия. Приходите от финансираня за

дълготрайни активи се признават равномерно за срока на полезен живот на съответните активи. Приходите от финансираня за текущата дейност се признават през периода и до стойността на отчетените разходи, за които те са предназначени.

4.4.1. Продажба на стоки

Продажбата на стоки включва продажба на хранителни стоки в социални обекти. Приход се признава, когато Предприятието е прехвърлило на купувача значимите ползи и рискове от собствеността на предоставените стоки.

4.4.2. Предоставяне на услуги

Услугите, предоставяни от Предприятието включват предоставяне на аеронавигационни услуги.

Приходите от услуги се признават, когато услугите са предоставени в съответствие със степента на завършеност към датата на финансовия отчет. В случаите, в които има значителна несигурност относно получаването на дължимото възнаграждение или съпътстващите разходи, приход не се признава.

Приходите включват само брутните пригоди от икономически ползи, получени от и дължими на предприятието.

Сумите, събрани от името на трети страни, като данъци върху продажбите или данъци върху добавената стойност, не отговарят на изискванията за приходи и затова те се изключват от приходите и се отчитат като разходи.

4.4.3. Приходи от лихви

Приходите от лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент.

4.5. Оперативни разходи

Оперативните разходи се признават в печалбата или загубата при ползването на услугите, при спазване на принципа за съпоставимост с приходите.

4.6. Разходи за лихви и разходи по заеми

Разходите за лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент.

Всички разходи по заеми, които директно могат да бъдат отнесени към закупуването, строителството или производството на един отговарящ на условията актив, се капитализират през периода, в който се очаква активът да бъде завършен и приведен в готовност за използване. Останалите разходи по заеми се признават като разход за периода, в който са възникнали, в отчета за доходите на ред „Финансови разходи”.

4.7. Нематериални активи

Нематериални активи включват специализиран и стандартен софтуер. Те се отчитат по цена на придобиване, включваща всички платени мита, невъзстановими данъци и направените преки разходи във връзка с подготовка на актива за експлоатация, при което

капитализираните разходи се амортизират въз основа на линейния метод през оценения срок на полезен живот на активите, тъй като се счита, че той е ограничен. Последващото оценяване се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в отчета за доходите за съответния период.

Последващите разходи, които възникват във връзка с нематериалните активи след първоначалното им признаване, се признават в отчета за доходите за периода на тяхното възникване, освен ако благодарение на тях активът може да генерира повече от първоначално предвидените бъдещи икономически ползи и когато тези разходи могат надеждно да бъдат оценени и отнесени към актива. Ако тези условия са изпълнени, разходите се добавят към себестойността на актива.

Остатъчната стойност и полезният живот на нематериалните активи се преценяват към датата на отчета.

Амортизацията се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен срок на годност на отделните активи, както следва:

- Софтуер 5 години
- Права за ползване в зависимост от срока на ползване

Разходите за амортизация са включени в отчета за доходите на ред „Амортизация на нефинансови активи”.

Печалбата или загубата от продажбата на нематериални активи се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на активите и се отразява в отчета за доходите на ред „Печалба от продажба на нетекущи активи”.

Избраният праг на същественост за нематериалните активи на Предприятието е в размер на 150 лв.

4.8. Имоти, машини, съоръжения и оборудване

Имотите, машините, съоръженията и оборудването се оценяват първоначално по себестойност, включваща цената на придобиване, както и всички преки разходи за привеждането на актива в работно състояние.

Последващото оценяване на сгради, машини, съоръжения и оборудване се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в отчета за доходите за съответния период.

Последващите разходи, свързани с определен актив от имоти, машини, съоръжения и оборудване, се прибавят към балансовата сума на актива, когато е вероятно Предприятието да има икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената ефективност на съществуващия актив. Всички други последващи разходи се признават за разход за периода, в който са направени.

Остатъчната стойност и полезният живот на имоти, машини, съоръжения и оборудване се преценяват към датата на отчета.

Амортизацията на имоти, машини, съоръжения и оборудване се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен живот на отделните групи активи, както следва:

• Сгради	до 40 години
• Машини	от 7 до 15 години
• Транспортни средства	от 7 до 10 години
• Стопански инвентар	15 години
• Компютри	5 години
• Други	7 години

Печалбата или загубата от продажбата на имоти, машини и съоръжения се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на актива и се признава в отчета за доходите на ред „Печалба от продажба на нетекущи активи”.

Избраният праг на същественост за имотите, машините и съоръженията на Предприятието е в размер на 150 лв.

4.9. Тестове за обезценка на нематериални активи и имоти, машини и съоръжения

При изчисляване размера на обезценката Предприятието дефинира най-малката разграничима група активи, за която могат да бъдат определени самостоятелни парични потоци (единица, генерираща парични потоци). В резултат на това някои от активите подлежат на тест за обезценка на индивидуална база, а други - на база на единица, генерираща парични потоци.

Всички активи и единици, генериращи парични потоци, се тестват за обезценка поне веднъж годишно. Всички други отделни активи или единици, генериращи парични потоци, се тестват за обезценка, когато събития или промяна в обстоятелствата индигират, че тяхната балансова стойност не може да бъде възстановена.

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. Загубите от обезценка на единица, генерираща парични потоци, се посочват в намаление на балансовата сума на активите от тази единица и се признават в отчета за доходите.

4.10. Финансови инструменти

Финансовите активи и пасиви се признават, когато Предприятието стане страна по договорни споразумения, включващи финансови инструменти.

Финансов актив се отписва, когато се загуби контрол върху договорните права, които съставляват финансовия актив, т.е. когато са изтекли правата за получаване на парични потоци или е прехвърлена значимата част от рисковете и изгодите от собствеността.

Финансов пасив се отписва при неговото погасяване, изплащане, при анулиране на сделката или при изтичане на давностния срок.

Финансовите активи се признават на датата на сделката.

Финансовите активи и финансовите пасиви се оценяват последващо, както е посочено по-долу.

4.10.1. Финансови активи

Финансовите активи се разпределят към отделните категории в зависимост от целта, с която са придобити. Категорията на даден финансов инструмент определя метода му на оценяване и дали приходите и разходите се отразяват в печалбата или загубата или в другия всеобхватен доход на Предприятието. Всички финансови активи с изключение на тези, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, подлежат на тест за обезценка към датата на финансовия отчет. Финансовите активи се обезценяват, когато съществуват обективни доказателства за това. Прилагат се различни критерии за определяне на загубата от обезценка в зависимост от категорията на финансовите активи, както е описано по-долу.

Всички приходи и разходи, свързани с притежаването на финансови инструменти, се отразяват в печалбата или загубата при получаването им, независимо от това как се оценява балансовата стойност на финансовия актив, за който се отнасят, и се представят в отчета за доходите на редове „Финансови разходи“, „Финансови приходи“ или „Други финансови позиции“, с изключение на загубата от обезценка на търговски вземания, която се представя на ред „Други разходи“.

Кредити и вземания

Кредити и вземания, възникнали първоначално в Предприятието, са недеривативни финансови инструменти с фиксирани плащания, които не се търгуват на активен пазар. Кредитите и вземанията последващо се оценяват по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва, намалена с размера на обезценката. Всяка промяна в стойността им се отразява в печалбата или загубата за текущия период. Парите и паричните еквиваленти, търговските и по-голямата част от други вземания на Предприятието спадат към тази категория финансови инструменти. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е незначителен.

Значими вземания се тестват за обезценка по отделно, когато са просрочени към датата на финансовия отчет или когато съществуват обективни доказателства, че контрагентът няма да изпълни задълженията си. Загубата от обезценка на търговските вземания се представя в отчета за доходите на ред „Други разходи“.

4.10.2. Финансови пасиви

Финансовите пасиви на Предприятието включват търговски и други задължения. Финансовите пасиви се признават, когато съществува договорно задължение за плащане на парични суми или друг финансов актив на друго предприятие или договорно задължение за размяна на финансови инструменти с друго предприятие при потенциално неблагоприятни условия. Всички разходи, свързани с лихви, и промени в справедливата стойност на финансови инструменти, ако има такива, се признават в печалбата или загубата на ред „Финансови разходи“ или „Финансови приходи“.

Финансовите пасиви се оценяват последващо по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва.

Търговските задължения се признават първоначално по номинална стойност и впоследствие се оценяват по амортизирана стойност, намалена с плащания по уреждане на задължението.

4.11. Материални запаси

Материалните запаси включват материали и стоки. В себестойността на материалните запаси се включват директните разходи по закупуването. Финансовите разходи не се включват в стойността на материалните запаси. Материалните запаси се оценяват по по-ниската от себестойността им и тяхната нетна реализуема стойност. Сумата на всяка обезценка на материалните запаси до нетната им реализуема стойност се признава като разход за периода на обезценката.

Нетната реализуема стойност представлява очакваната продажна цена на материалните запаси, намалена с очакваните разходи по продажбата. В случай че материалните запаси са били вече обезценени до нетната им реализуема стойност и в последващ отчетен период се окаже, че условията довели до обезценката не са вече налице, то се възприема новата им нетна реализуема стойност. Сумата на възстановяването може да бъде само до размера на балансовата стойност на материалните запаси преди обезценката. Сумата на обратно възстановяване на стойността на материалните запаси се отчита като намаление на разходите за материали за периода, в който възниква възстановяването.

Предприятието определя разходите за материални запаси, като използва метода среднопретеглена стойност.

При продажба на материалните запаси тяхната балансова стойност се признава като разход в периода, в който е признат съответният приход.

4.12. Данъци върху дохода

Разходите за данъци, признати в печалбата или загубата, включват сумата на отсрочените и текущи данъци, които не са признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал.

Текущите данъчни активи и/или пасиви представляват тези задължения към или вземания от данъчните институции, отнасящи се за текущи или предходни отчетни периоди, които не са платени към датата на финансовия отчет. Текущият данък е дължим върху облагаемия доход, който се различава от печалбата или загубата във финансовите отчети. Изчисляването на текущия данък е базиран на данъчните ставки и на данъчните закони, които са в сила към края на отчетния период.

Отсрочените данъци се изчисляват по пасивния метод за всички временни разлики между балансовата стойност на активите и пасивите и тяхната данъчна основа. Отсрочен данък не се предвижда при първоначалното признаване на актив или пасив, освен ако съответната транзакция не засяга данъчната или счетоводната печалба.

Отсрочените данъчни активи и пасиви не се дисконтират. При тяхното изчисление се използват данъчни ставки, които се очаква да бъдат приложими за периода на реализацията им, при условие че те са влезли в сила или е сигурно, че ще влезнат в сила, към края на отчетния период.

Отсрочените данъчни пасиви се признават в пълен размер.

Отсрочени данъчни активи се признават, само ако съществува вероятност те да бъдат усвоени чрез бъдещи облагаеми доходи. Относно преценката на ръководството за вероятността за възникване на бъдещи облагаеми доходи, чрез които да се усвоят отсрочени данъчни активи, вижте пояснение 4.17.

Отсрочени данъчни активи и пасиви се компенсират, само когато Предприятието има право и намерение да компенсира текущите данъчни активи или пасиви от същата данъчна институция.

Промяната в отсрочените данъчни активи или пасиви се признава като компонент от данъчния приход или разход в печалбата или загубата, освен ако те не са свързвани с позиции, признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал, при което съответният отсрочен данък се признава в другия всеобхватен доход или в собствения капитал.

4.13. Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти се състоят от наличните пари в брой, парични средства по банкови сметки и срочни депозити, които са лесно обрачаеми в конкретни парични суми и съдържат незначителен риск от промяна в стойността си.

4.14. Собствен капитал, резерви

Капитал

Съгласно чл. 53 от Закона за гражданското въздухоплаване, ДП Ръководство на въздушното движение е създадено като държавно предприятие по реда на чл.62, ал.3. от Търговския закон.

Основният капитал на Предприятието е 100% държавна собственост - Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

Законови резерви

Законовите резерви представляват резерв, формиран от преотстъпен данък печалба, регламентиран при определени условия съгласно ЗКПО. Предприятието формира специфичен резерв, равен на преотстъпения данък в размер на 60% от задължението за данък върху печалбата.

Законовите резерви включват и законови резерви, равняващи се на 10% от нетната печалба за годините в съответствие с Наредба 140 от 4 декември 2001, издадена от Министерството на транспорта и съобщенията и Министерство на финансите, за поддържане на паричния резерв.

Други резерви

Другите резерви включват резерви, формирани при придобиването на нетекущи активи - държавна собственост, предоставени за управление от Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията и разпределена печалба от предходни периоди.

Неразпределената печалба включва текущия финансов резултат за годината. Предприятието разпределя печалбата за предходната година под формата на резерви.

Всички транзакции със собственика на Предприятието са представени отделно в отчета за собствения капитал.

4.15. Пенсионни и краткосрочни възнаграждения на служителите

Предприятието отчита краткосрочни задължения по компенсирани отпуски, възникнали поради неизползван платен годишен отпуск в случаите, в които се очаква да бъде ползван в рамките на 12 месеца след датата на отчетния период, през който наетите лица са положили труда, свързан с тези отпуски. Краткосрочните задължения към персонала включват заплати и социални осигуровки.

Съгласно изискванията на Кодекса на труда и Колективния трудов договор при прекратяване на трудовото правоотношение, след като служителът е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Предприятието е задължено да му изплати обезщетение в размер до шест брутни работни заплати и допълнително обезщетение съгласно Колективния трудов договор. Предприятието е начисляло правно задължение за изплащане на обезщетения на наетите лица при пенсиониране в съответствие с изискванията на МСС 19 „Доходи на наети лица” на база на прогнозираните плащания за следващите пет години, дисконтирани към настоящия момент с дългосрочен лихвен процент на безрискови ценни книжа.

Предприятието дължи пенсионни възнаграждения на служителите си по планове с дефинирани доходи и по планове с дефинирани вноски.

Планове с дефинирани вноски са пенсионни планове, по които Предприятието внася фиксирани вноски в независими дружества. Предприятието няма други правни или договорни задължения след изплащането на фиксираните вноски. Предприятието плаща фиксирани вноски във връзка с плановите с дефинирани вноски.

Планове, които не отговарят на дефиницията за планове с дефинирани вноски, се определят като планове с дефинирани доходи. Планове с дефинирани доходи са пенсионни планове, според които се определя сумата, която служителът ще получи след пенсиониране, във връзка с времетраенето на услугата и последното възнаграждение.

Задължението, признато в отчета за финансовото състояние относно планове с дефинирани доходи, представлява настоящата стойност на задължението по изплащане на дефинирани доходи към края на отчетния период.

Ръководството на Предприятието оценява задължението по изплащане на дефинирани доходи веднъж годишно с помощта на независим актюер. Оценката на задълженията е базирана на стандартни проценти на инфлацията и смъртност. Бъдещи увеличения на заплатите също се вземат под внимание. Дисконтовите фактори се определят към края на всяка година като се взема предвид доходността на безрискови държавни ценни книжа (правителствени облигации) в която доходите ще бъдат платени и са с падеж, близък до този на съответните пенсионни задължения.

Актюерските печалби или загуби се признават за разходи.

Разходите за лихви, свързани с пенсионните задължения, са включени в отчета за доходите на ред „Финансови разходи”. Всички други разходи, свързани с разходи за пенсионни възнаграждения на служителите, са включени в „Разходи за персонала”.

Краткосрочните доходи на служителите, включително и полагаемите се отпуски, са включени в текущите пасиви на ред „Пенсионни и други задължения към персонала” по недисконтирана стойност, която Предприятието очаква да изплати.

4.16. Провизии, условни пасиви и условни активи

Провизиите се признават, когато има вероятност сегашни задължения в резултат от минало събитие да доведат до изходящ поток на ресурси от Предприятието и може да бъде направена надеждна оценка на сумата на задължението. Възможно е срочността или сумата на изходящия паричен поток да е несигурна. Сегашно задължение се поражда от наличието на правно или конструктивно задължение вследствие на минали събития, например, правни спорове или обременяващи договори. Провизии за бъдещи загуби от дейността не се признават.

Сумата, която се признава като провизия, се изчислява на база най-надеждната оценка на разходите, необходими за уреждане на сегашно задължение към края на отчетния период, като се вземат в предвид рисковете и несигурността, свързани със сегашното задължение. Когато съществуват редица подобни задължения, вероятната необходимост от изходящ поток за погасяване на задължението се определя, като се отчете групата на задълженията като цяло. Провизиите се дисконтират, когато ефектът от времевите разлики в стойността на парите е значителен.

Обезщетения от трети лица във връзка с дадено задължение, за които Предприятието е сигурно, че ще получи, се признават като отделен актив. Този актив може и да не надвишава стойността на съответната провизия.

Провизиите се преразглеждат към края на всеки отчетен период и стойността им се коригира, за да се отрази най-добрата приблизителна оценка.

В случаите, в които се счита, че е малко вероятно да възникне изходящ поток на икономически ресурси в резултат на текущо задължение, пасив не се признава. Условните пасиви следва да се оценяват последващо по по-високата стойност между описаната по-горе сравнима провизия и първоначално признатата сума, намалена с натрупаната амортизация.

Вероятни входящи потоци на икономически ползи, които все още не отговарят на критериите за признаване на актив, се смятат за условни активи.

4.17. Значими преценки на ръководството при прилагане на счетоводната политика

Значимите преценки на ръководството при прилагането на счетоводните политики на Предприятието, които оказват най-съществено влияние върху финансовите отчети, са описани по-долу. Основните източници на несигурност при използването на приблизителните счетоводни оценки са описани в пояснение 4.18

4.17.1. Отсрочени данъчни активи

Оценката на вероятността за бъдещи облагаеми доходи за усвояването на отсрочени данъчни активи се базира на последната одобрена бюджетна прогноза, коригирана относно значими необлагаеми приходи и разходи и специфични ограничения за пренасяне на неизползвани данъчни загуби или кредити. Ако надеждна прогноза за облагаем доход предполага вероятното използване на отсрочен данъчен актив особено в случай, когато активът може да се употреби без времево ограничение, тогава отсроченият данъчен актив се признава изцяло. Признаването на отсрочени данъчни активи, които подлежат на определени правни или икономически ограничения или несигурност, се преценява от ръководството за всеки отделен случай на базата на специфичните факти и обстоятелства.

4.18. Несигурност на счетоводните приблизителни оценки

При изготвянето на финансовия отчет ръководството прави редица предположения, оценки и допускания относно признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи.

Действителните резултати могат да се различават от предположенията, оценките и допусканията на ръководството и в редки случаи съответстват напълно на предварително оценените резултати.

Информация относно съществените предположения, оценки и допускания, които оказват най-значително влияние върху признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи е представена по-долу.

4.18.1. Обезценка

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Предприятието изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци. При изчисляване на очакваните бъдещи парични потоци ръководството прави предположения относно бъдещите брутни печалби. Тези предположения са свързани с бъдещи събития и обстоятелства. Действителните резултати могат да се различават и да наложат корекции в активите на Предприятието през следващата отчетна година.

4.18.2. Полезен живот на амортизируеми активи

Ръководството преразглежда полезния живот на амортизируемите активи в края на всеки отчетен период.

Към 31 декември 2009 г. ръководството определя полезния живот на активите, който представлява очакваният срок на ползване на активите от Предприятието. Преносните стойности на активите са анализирани в пояснения 5 и 6. Действителният полезен живот може да се различава от направената оценка поради техническо и морално изхабяване, предимно на софтуерни продукти и компютърно оборудване.

4.18.3. Материални запаси

Материалните запаси се оценяват по по-ниската стойност от цената на придобиване и нетната реализуема стойност. При определяне на нетната реализуема стойност ръководството взема предвид най-надеждната налична информация към датата на приблизителната оценка.

4.18.4. Задължение за изплащане на обезщетения при пенсиониране

Ръководството оценява веднъж годишно с помощта на независим актюер задължението за изплащане на обезщетения. Действителната стойност на задължението може да се различава от предварителната оценка поради нейната несигурност. Оценката на задължението за изплащане на обезщетенията се базира на актюерски допускания, описани в Пояснение 14.

5. Нематериални активи

Нематериални активи на Предприятието включват специализиран и стандартен софтуер и разходи за придобиване на софтуер. Балансовите стойности за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	Софтуер	Разходи за придобиване на НДМА	Общо
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Брутна балансова стойност			
Салдо към 1 януари 2009 г.	29,525	11,447	40,972
Новопридобити активи, закупени	70	1,499	1,569
Трансфери	14	(14)	-
Отписани активи	(221)	-	(221)
Салдо към 31 декември 2009 г.	29,388	12,932	42,320
Амортизация			
Салдо към 1 януари 2009 г.	(12,649)	-	(12,649)
Амортизация	(5,839)	-	(5,839)
Отписани активи	221	-	221
Салдо към 31 декември 2009 г.	(18,267)	-	(18,267)
Балансова стойност към 31 декември 2009 г.	11,121	12,932	24,053

	Софтуер	Права	Разходи за придобиване на НДМА	Общо
	'000 лв.	'000лв.	'000 лв.	'000 лв.
Брутна балансова стойност				
Салдо към 1 януари 2008 г.	14,049	7,805	13,165	35,019
Новопридобити активи, закупени	264	-	13,573	13,837
Трансфери	15,291	-	(15,291)	-
Отписани активи	(79)	(7,805)	-	(7,884)
Салдо към 31 декември 2008 г.	29,525	-	11,447	40,972
Амортизация				
Салдо към 1 януари 2008 г.	(7,574)	(7,526)	-	(15,100)
Амортизация	(5,154)	(279)	-	(5,433)
Отписани активи	79	7805	-	7,884
Салдо към 31 декември 2008 г.	(12,649)	-	-	(12,649)
Балансова стойност към 31 декември 2008 г.	16,876	-	11,447	28,323

Специализирания софтуер на Предприятието представлява лицензи за ползването на програмни продукти (софтуер) за управление на въздушното пространство и оказваните аеронавигационни услуги.

Стандартния софтуер на Предприятието представляват лицензи за ползването на програмни продукти (софтуер), с които предприятието осъществява оперативната и финансовта си дейност.

Предприятието е подписало договор за разширяване и модернизация на автоматизираната система за управление на въздушното движение (SATCAS). Минималните договорни плащания, произтичащи от този договор за софтуер, са в размер на 1,400 хил.лв., които следва да се погасят през 2010 г.

Значими нематериални дълготрайни активи в процес на изграждане през годината са свързани с разширяване и модернизация на автоматизираната система за управление на въздушното движение SATCAS (12,932 хил.лв.)

Всички разходи за амортизация се включени в отчета за доходите на ред „Разходи за амортизация на нефинансови активи”.

Предприятието не е заложило нематериални активи като обезпечения по свои задължения.

6. Имоти, машини, съоръжения и оборудване

Имотите, машините и съоръженията на Предприемците включват земи, сгради, машини съоръжения, оборудване и транспортни средства. Балансовата стойност може да бъде анализирана, както следва:

	Земя и сгради	Машини и съоръжения	Транспортни средства	Оборудване	Разходи за придобиване на ДМА	Общо
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Брутна балансова стойност						
Салдо към 1 януари 2009 г.	141,107	183,377	3,292	3,698	4,392	335,866
Новопридобити активи	172	1,068	80	51	2,895	4,266
Трансфери	27	495	-	228	(750)	-
Отписани активи		(1,204)	(143)	(29)	(9)	(1385)
Салдо към 31 декември 2009г.	141,306	183,736	3,229	3,948	6,528	338,747
Амортизация						
Салдо към 1 януари 2009 г.	(18,236)	(90,943)	(1,416)	(1,650)	(154)	(112,399)
Отписани активи	-	1,187	140	27	-	1,354
Амортизация	(3,471)	(17,167)	(407)	(316)	-	(21,361)
Салдо към 31 декември 2009г.	(21,707)	(106,923)	(1,683)	(1,939)	(154)	(132,406)
Балансова стойност към 31 декември 2009 г.	119,599	76,813	1,546	2,009	6,374	206,341

ДП Ръководство на външното движение
 Финансов отчет
 31 декември 2009 г.

	Земя и сгради	Машини и съоръжения	Транспортни средства	Оборудване	Разходи за придобиване на ДМА	Общо
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Брутна балансова стойност						
Салдо към 1 януари 2008 г.	139,497	166,767	2,011	3,624	11,518	323,417
Новопридобити активи	937	1,946	1,399	121	8,589	12,992
Трансфери	673	14,944	-	21	(15,638)	-
Отписани активи	-	(280)	(118)	(68)	(77)	(543)
Салдо към 31 декември 2008г.	141,107	183,377	3,292	3,698	4,392	335,866
Амортизация						
Салдо към 1 януари 2008 г.	(14,796)	(73,404)	(1,225)	(1,376)	(154)	(90 955)
Отписани активи	-	231	98	50	-	379
Амортизация	(3,440)	(17,770)	(289)	(324)	-	(21,823)
Салдо към 31 декември 2008 г.	(18,236)	(90,943)	(1,416)	(1,650)	(154)	(112,399)
Балансова стойност към 31 декември 2008 г.	122,871	92,434	1,876	2,048	4,238	223,467

Всички разходи за амортизация са включени в отчета за доходите на реал „Разходи за амортизация на нефинансови активи“.

Предприятието е подписало договор за разширяване и модернизация на автоматизираната система за управление на въздушното движение (SATCAS). Минималните договорни плащания, произтичащи от този договор за хардуер, са в размер на 457 хил. лв., които следва да се погасят през 2010 г.

Предприятието има сключени договори за закупуването на активи, доставките по които се отчитат първоначално като разходи за придобиване на нетекущи материални активи. Разходите за придобиване на нетекущи материални активи към 31.12.2009 г. в размер на 6 374 хил.лв.се отнасят за следните по-значими активи:

- Автоматизирана система за управление на въздушното движение - хардуер (3,946 хил.лв.)
- Летищна контролна кула (АКК) на Летище София (455 хил.лв.)
- МТО система Вайсала АЦ ОВД Бургас (405 хил.лв.)
- Система за гласова комуникация GAREX 220-61 (250 хил.лв.)
- Пистова система „LOT B2 Летище София” (377 хил.лв.)
- Реконструкция на ТП2 и ТПЛокалатор Ср.НиНН - РЦ ОВД София (575 хил.лв.)

Натрупаните разходи за доставки на нетекущи материални активи се прехвърлят в съответната група активи, когато предприятието придобие правата за ползване на съответния актив и е въведен в експлоатация. Съответните суми са представени на ред Трансфери.

Земи-държавна собственост на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията, предоставени за ползване и управление на предприятието в размер на 172 хил.лв. (2008 г. :937 хил.лв.) са заприходени за сметка на други резерви.

Новопридобитите машини и съоръжения в размер на 1,563 хил.лв. (2008 г.:16,890 хил.лв.) са свързани със следните по-значими придобити активи:

- Автоматизирана система за обработка и изобразяване на многорадарна и планова информация (455 хил.лв.)
- Ел.захранваща линия 20KV- АЦ ОВД Варна (200 хил.лв.)
- Охладителна система (студов център) в технически блок (172 хил.лв.)
- Модернизация на система за конвентиране и дистрибутиране на радарна информация (112 хил.лв.)
- Сървъри и персонални компютри (65 хил.лв.)

Отписаните през периода нетекущи активи с балансова стойност в размер на 31 хил.лв.(2008 г.164 хил.лв.) са бракувани и продадени активи. Печалбата от продажбата на нетекущите активи е представена на съответния ред в Отчета за всеобхватния доход и тя е равна на разликата между постъпленията от продажба и балансовата стойност на продадените активи.

Предприятието не е заложило имоти, машини, съоръжения като обезпечение по свои задължения.

7. Отсрочени данъчни активи и пасиви

Отсрочените данъци възникват в резултат на временни данъчни разлики могат да бъдат представени като следва:

Отсрочени данъчни пасиви (активи)	1 януари 2009 ‘000 лв.	Признати в печалбата или загубата ‘000 лв.	31 декември 2009 ‘000 лв.
Нетекущи активи			
Имоти, машини, съоръжения и оборудване	(2,150)	(3,002)	(5,152)
Текущи активи			
Търговски и други вземания	103	169	272
Нетекущи пасиви			
Пенсионни и други задължения към персонала	549	580	1,129
Текущи пасиви			
Пенсионни и други задължения към персонала	875	1,446	2,321
Провизии по съдебни задължения	61	93	154
	(562)	(714)	(1,276)
Признати като:			
Отсрочени данъчни активи	1,588		3,876
Отсрочени данъчни пасиви	(2,150)		(5,152)
Нето отсрочени данъчни пасиви	(562)		(1,276)

Отсрочените данъци за сравнителния период 2008 г. могат да бъдат обобщени, както следва:

Отсрочени данъчни пасиви (активи)	1 януари 2008 ‘000 лв.	Признати в печалбата или загубата ‘000 лв.	31 декември 2008 ‘000 лв.
Нетекущи активи			
Имоти, машини, съоръжения и оборудване	(2,116)	(34)	(2,150)
Текущи активи	-	-	-
Търговски и други вземания	90	13	103
Нетекущи пасиви			
Пенсионни и други задължения към персонала	286	263	549
Текущи пасиви			
Пенсионни и други задължения към персонала	767	108	875
Провизии по съдебни задължения	61	-	61
	<u>(912)</u>	<u>350</u>	<u>(562)</u>
Признати като:			
Отсрочени данъчни активи	<u>1,204</u>		<u>1,588</u>
Отсрочени данъчни пасиви	<u>(2,116)</u>		<u>(2,150)</u>
Нетно отсрочени данъчни пасиви	<u>(912)</u>		<u>(562)</u>

Всички отсрочени данъчни активи са включени в отчета за финансовото състояние.

8. Материални запаси

Материалните запаси, признати в отчета за финансовото състояние, могат да бъдат анализирани, както следва:

	2009	2008
	'000 лв.	'000 лв.
Материали и консумативи	3,016	3,416
Стоки	70	65
Материални запаси	3,086	3,481

Основната част от материалите представляват резервни части. Не са установени обстоятелства или каквито и да е индикации, които да доведат до обезценяването на материалните запаси.

Материалните запаси не са предоставяни като обезпечение на задължения.

9. Търговски вземания

	2009	2008
	'000 лв.	'000 лв.
Търговски вземания, брутно	27,164	28,316
Обезценка	(3,549)	(3,385)
Вземания за неустойка	7,129	11,495
Търговски вземания	30,744	36,426

Всички вземания са краткосрочни. Нетната балансова стойност на търговските вземания се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност.

Всички търговски вземания на Предприятието са прегледани относно индикации за обезценка. Всички търговски вземания, които са с изтекъл падеж над 3 месеца са били обезценени и съответната обезценка в размер на 1,232 хил. лв. (2008 г.: 750 хил. лв.) е била призната в отчета за всеобхватния доход на ред „Други разходи“.

Изменението в обезценката на търговските вземанията може да бъде представено по следния начин:

	2009	2008
	'000 лв.	'000 лв.
Салдо към 1 януари	3,385	3,152
Отписани суми (несъбираеми)	(940)	(325)
Загуба от обезценка	1,232	750
Възстановяване на загуба от обезценка	(128)	(192)
Салдо към 31 декември	3,549	3,385

Няма необезценените просрочени търговски вземания.

Най-значимите търговски вземания към 31 декември са представени, както следва:

	2009 ‘000 лв.	2008 ‘000 лв.
Вземания от Евроконтрол за такси за АНО- предяване	25,479	26,440
Обезценка	(2,996)	(2,885)
Вземания за такси АНО – подход и кацане	1,036	970
Обезценка	(183)	(130)
Селекс – вземания за неустойка	7,129	11,495
Други търговски вземания	649	906
Обезценка	(370)	(370)
	<u>30,744</u>	<u>36,426</u>

Най-съществените търговски вземания са от Евроконтрол в размер на 25 479 хил.лв. (2008г:26, 440 хил.лв.).

Евроконтрол е Европейска организация за безопасност на въздухоплаването, на която Република България е член от 1998 г. Организацията осъществява своята дейност в сътрудничество с националните граждански и военни власти. Тя се състои от два органа: Постоянна комисия за безопасност на въздухоплаването, носеща отговорност за определяне на генералната политика на организацията и Агенция за безопасност на въздухоплаването. Агенцията е органът, отговорен за изпълнението на поставените и произтичащите от Конвенцията на Евроконтрол или възложените ѝ от комисията задачи.

10. Данъчни вземания

	2009 ‘000 лв.	2008 ‘000 лв.
Вземане за данък добавена стойност	-	777
Корпоративен данък за възстановяване	756	379
Вземане за данък върху доходите на физическите лица	-	228
	<u>756</u>	<u>1,384</u>

11. Други вземания

	2009 ‘000 лв.	2008 ‘000 лв.
Съдебни и присъдени вземания	13,867	14,541
Обезценка	(13,791)	(13,778)
Отсрочени разходи	2,864	2,610
Лихви по депозити и търговски вземания	2,933	5,103
Гаранции, депозити и др.	105	123
Обезценка	(73)	(73)
Вземания по финансиран проект	46	-
Вземания от подотчетни лица	21	20
	5,972	8,546

Изменението в обезценката на другите вземанията може да бъде представено по следния начин:

	2009 ‘000 лв.	2008 ‘000 лв.
Салдо към 1 януари	13,851	13,851
Загуба от обезценка	13	-
Салдо към 31 декември	13,864	13,851

12. Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти включват следните елементи:

	2009 ‘000 лв.	2008 ‘000 лв.
Парични средства в банки и в брой в:		
- евро	17,437	60,543
- български лева	1,723	1,856
- британски лири	5	8
- щатски долари	44	20
- швейцарски франкове	2	4
Краткосрочни депозити	58,754	148,988
Паричен резерв в БНБ (депозит)	21,514	21,514
Пари и парични еквиваленти	99,479	232,933
Паричен резерв в БНБ	(21,514)	(21,514)
Пари и парични еквиваленти в отчета за паричните потоци	77,965	211,419

В депозитите са включени 21,514 хил. лв., равняващи се на левовия еквивалент на 11 милиона евро, които представляват срочен депозит в Българска Народна Банка в съответствие с издадената „Наредба №140 на Министерството на транспорта и съобщенията и Министерство на финансите от 4 декември 2001 г. за установяване режима, реда и условията за поддържане и разходване на паричния резерв на ДП РВД”. За целите на представяне на отчета за паричните потоци, този депозит не е включен в сумата на парите и паричните еквиваленти.

Депозитите в търговски банки са в евро и са със срок от 12 месеца. Депозитите са направени при лихвени равнища от 4,9% до 5,20%.

13. Собствен капитал

13.1. Основен

Основният капитал на Предприятието е в размер на 129,758 хил.лв. и е 100% държавна собственост.

13.2. Резерви

Всички суми са в '000 лв.	Законови резерви	Други резерви	Общо
Салдо към 1 януари 2008 г.	24,591	271,258	295,849
Разпределение на печалбата от 2007 г.	4,666	17,385	22,051
Активи отписани за сметка на резервите	-	(19)	(19)
Активи записани в увеличение на резервите	-	895	895
Салдо към 31 декември 2008 г.	29,257	289,519	318,776
Разпределение на печалбата от 2008 г.	4,843	21,667	26,510
Активи записани в увеличение на резервите	-	172	172
Еднократна вноска в държавния бюджет	-	(177,819)	(177,819)
Салдо към 31 декември 2009 г.	34,100	133,539	167,639

Законови резерви

Законовите резерви представляват резерв, формиран от преотстъпен данък печалба, регламентиран при определени условия съгласно ЗКПО. Предприятието формира специфичен резерв, равен на преотстъпения данък в размер на 60% от задължението за данък върху печалбата. Общият размер на резервите, акумулирани от преотстъпени данъци, възлиза на 21,306 хиляди лева за периода 2001-2008г.

Законовите резерви включват и законови резерви, равняващи се на 10% от нетната печалба за годините от 2001 до 2008 в съответствие с Наредба 140 от 4 декември 2001, издадена от Министерството на Транспортa и Съобщенията и Министерство на финансите, за поддържане на паричния резерв. Общият размер на резервите, акумулирани от 10% от нетната печалба, възлиза на 12,794 хиляди лева за периода 2001-2008г. Общата стойност на законовите резерви е 34,100 хил.лв.

Други резерви

В изпълнение на ПМС № 301 от 10.12.2009 г. за допълнение на ПМС 247 на МС от 2009 г. за внасяне на допълнителни средства в републиканския бюджет за 2009 г. от търговски дружества с държавно участие в капитала (обн., ДВ, бр.84 от 2009 г.) и ПМС № 319 от 28.12.2009 г. за изменение на нормативни актове на МС (обн., ДВ, бр.1 от 2010 г.) е направена еднократна вноска в републиканския бюджет в размер на 177,819 хил.лв за сметка на другите резерви на Предприятието.

14. Възнаграждения на персонала

14.1. Разходи за персонала

Разходите за възнаграждения на персонала включват:

	2009 ‘000 лв.	2008 ‘000 лв.
Разходи за заплати и възнаграждения	(78,860)	(75,276)
Разходи за социални осигуровки	(6,661)	(7,709)
Разходи за социални надбавки	(8,718)	(8,497)
Обезщетения при пенсиониране по Кодекса на труда и Колективния трудов договор	(457)	(1,086)
Провизии за обезщетения при пенсиониране	1,221	(9,914)
Разходи за персонала	(93,475)	(102,482)

14.2. Пенсионни и други задължения към персонала

Пенсионните и други задължения към персонала, признати в отчета за финансовото състояние, се състоят от следните суми:

	2009 ‘000 лв.	2008 ‘000 лв.
Нетекущи:		
Обезщетения при пенсиониране по Кодекса на труда и Колективния трудов договор	11,293	13,730
Нетекущи пенсионни задължения към персонала	<u>11,293</u>	<u>13,730</u>
Текущи:		
Обезщетения при пенсиониране по Кодекса на труда и Колективния трудов договор	3,346	3,991
Задължения към осигурителни предприятия	1,941	2,727
Други краткосрочни задължения към персонала	18,845	17,397
Текущи пенсионни и други задължения към персонала	<u>24,132</u>	<u>24,115</u>

Текущата част от задълженията към персонала представляват задължения към настоящи и бивши служители на Предприятието, които следва да бъдат уредени през 2010 г. Други краткосрочни задължения към персонала възникват главно във връзка с натрупани неизползвани отпуски в края на отчетния период и текущите задължения свързани с възнаграждения на персонала.

Съгласно изискванията на Кодекса на труда и Колективния трудов договор, при прекратяване на договора на служителя по повод на неговото пенсиониране, ДП „РВД“ е задължено да изплати определена компенсация, базирана на брутното месечно възнаграждение на служителите.

Провизията за компенсиране на пенсионираните служители на Предприятието в съответствие с параметрите заложили в Кодекса на труда и Колективния трудов договор е изчислена за периода от януари 2010 г. до месец декември 2014 г. включително.

Предприятието е начислило правно задължение за изплащане на обезщетения на наестите лица при пенсиониране в съответствие с изискванията на МСС 19 „Доходи на наести лица“ на база на прогнозираните плащания за следващите пет години, дисконтирани към настоящия момент с дългосрочен лихвен процент на безрискови ценни книжа.

Промените в провизиите за обезщетения при пенсиониране съгласно Кодекса на труда и Колективния трудов договор през годината са представени, както следва:

	2009 ‘000 лв.	2008 ‘000 лв.
Настоящата стойност на задължението към 1 януари	17,721	10,371
Разходи за текущ трудов стаж за периода	542	876
Разходи за лихви	633	339
Разходи за минал трудов стаж	(1,928)	9085
Изплатени доходи	(2,664)	(2,950)
Актюерски загуби	335	-
Задължения за изплащане на дефинирани доходи към 31 декември	14,639	17,721

Ръководството на Предприятието е направило тези предположения след консултации с независим актюер.

Задълженията за изплащане на дефинирани доходи са изчислени посредством кредитния метод на прогнозираните единици.

Кредитния метод на прогнозираните единици представя едно задължение, което ще възникне в един бъдещ момент във времето и се основава на редица предположения. От тази гледна точка метода е чувствителен по отношение на допусканията за стойностите на основните параметри, от които зависи настъпването на задължението и размера на дължимото обезщетение. Основните предположения, от които зависи размера на задължението се основават на следните допускания:

- демографски допускания: отразяват вероятността лицата назначени на трудов договор да останат при работодателя и в момента на придобиване на право на пенсия за осигурителен стаж и възраст за тях да възникне задължение за изплащане на обезщетение; лицата могат да отпадат преди пенсиониране по различни причини - заболяване, смърт и други.

- финансови допускания: прогнозирания ръст на заплатите е в размер на 1,5% годишно от предходната година; процента на дисконтиране, който е използван при изчисляване на задължението е в размер 4,75% годишно, за целия срок на задължението.

Разходите за лихви са включени в отчета за доходите на ред „Финансови разходи“ (вж. пояснение 24). Всички други разходи, представени по-горе, са включени на ред „Разходи за персонала“. При оценяването на задължението Предприятието признава актюерската печалба или загуба, като приход или разход, независимо дали тя в края на предходния отчетен период надхвърля 10% „коридор“, съгласно §92 от МСС 19 „Доходи на наети лица“

15. Търговски задължения

Търговските задължения, представени в отчета за финансовото състояние, включват следните най-значими задължения:

	2009 ‘000 лв.	2008 ‘000 лв.
Текущи:		
СЕЛЕКС С.И.	7,314	10,962
Евроконтрол	2,068	1,924
Други	1,269	1,429
	<u>10,651</u>	<u>14,315</u>

Всички задължения се погасяват в съответствие с договорените условия.

16. Данъчни задължения

Данъчните задължения включват:

	2009 ‘000 лв.	2008 ‘000 лв.
Данъци върху доходите на физическите лица	1,221	4
Данъци върху разходите по ЗКПО	136	132
Данък добавена стойност	52	1,041
	<u>1,409</u>	<u>1,177</u>

17. Други задължения

Другите задължения могат да бъдат обобщени, както следва:

	2009 ‘000 лв.	2008 ‘000 лв.
Текущи:		
Гаранции	232	241
Съдебни задължения	1,536	1,536
Удръжки по заплати на персонала	398	435
Разчети по застраховане	147	556
Други	115	71
	<u>2,428</u>	<u>2,839</u>

18. Приходи от продажби

Приходите от продажби на Предприятието могат да бъдат анализирани, както следва:

	2009 ‘000 лв.	2008 ‘000 лв.
Приходи от пътни такси за прелитане в обслужваното въздушно пространство на Република България	152,769	156,762
Приходи от такси за използване на радионавигационни средства и полетно обслужване в зоната на летищата	10,179	11,068
	162,948	167,830

19. Други приходи

Другите приходи на Предприятието включват:

	2009 ‘000 лв.	2008 ‘000 лв.
Неустойки по договори	91	12,007
Наеми, обучение и други	673	550
Финансиране	331	-
	1,095	12,557

Приходите от финансиране са свързани с проекта DANUBE FAB, финансиран от Европейската комисия съгласно Решение за отпускане на финансова помощ за действие от 11.09.2009г.

20. Разходи за материали

Разходите за материали включват:

	2009 ‘000 лв.	2008 ‘000 лв.
Ел.енергия	(1,844)	(1,875)
Топлоенергия	(573)	(616)
Резервни части	(1,354)	(538)
GSM	(290)	(479)
Консумативи	(492)	(428)
Други материали	(212)	(357)
Канцеларски материали	(101)	(105)
Вода	(56)	(51)
Работно облекло и предпазни средства	(89)	(33)
	(5,011)	(4,482)

21. Разходи за външни услуги

Разходите за външни услуги включват:

	2009 ‘000 лв.	2008 ‘000 лв.
Членство в Евроконтрол и административни такси	(8,358)	(9,191)
Лицензни такси	(1,685)	(2,613)
Разходи за комуникация	(1,408)	(1,464)
Разходи за застраховки	(1,376)	(1,264)
Консултантски услуги и одити	(191)	(1,160)
Охрана	(986)	(1,012)
Поддръжка на оборудване	(1,140)	(826)
Обслужване на сграден фонд и околни пространства	(535)	(455)
Облитане на ОРСТС	(317)	(411)
Поддръжка на сграден фонд	(515)	(339)
Комплексно обслужване на УВБ	(650)	(326)
Повишаване на квалификацията	(528)	(691)
Реклама	(24)	(56)
Пощенски и куриерски услуги	(43)	(52)
Транспорт	(75)	(48)
Абонамент за периодични издания	(50)	(46)
Финансов одит	(21)	(24)
Други разходи (бривети, такси, измервания и др.)	(313)	(429)
	(18,215)	(20,407)

22. Печалба от продажба на нетекущи активи

	2009 ‘000 лв.	2008 ‘000 лв.
Приходи от продажба	56	-
Балансова стойност на продадените нетекущи активи	(4)	-
Печалба от продажба на нетекущи активи	52	-

23. Други разходи

Другите разходи на Предприятието включват:

	2009 ‘000 лв.	2008 ‘000 лв.
Данъци върху социални разходи по ЗКПО	(1,447)	(1,376)
Командировки в страната и чужбина	(1,684)	(1,889)
Данъци по ЗКПО, ЗМДС и ДДС	(1,172)	(1,113)
Дарения	(98)	(88)
Други	(24)	(121)
Обезценка на вземания	(1,245)	(750)
Постъпления от отписани вземания	37	11
Рейнтегрирана обезценка	128	192
	(5,505)	(5,134)

24. Финансови приходи и разходи, нетно

Финансовите разходи за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	2009 ‘000 лв.	2008 ‘000 лв.
Разходи за лихви по изплащане на задължения за обезщетения при пенсиониране	(633)	(339)
Други финансови разходи (банкови такси)	(65)	(62)
Финансови разходи	(698)	(401)

Финансовите приходи за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	2009 ‘000 лв.	2008 ‘000 лв.
Приходи от лихви	6,272	7,577
Финансови приходи	6,272	7,577

Печалба (загуба) от промяна във валутните курсове	28	(181)
---	----	-------

Финансови приходи (разходи), нетно	5,602	6,995
---	--------------	--------------

25. Разходи за данъци върху дохода

Очакваните разходи за данъци, базирани на ефективната данъчна ставка в размер на 10 % (2008 г.: 10 %), и действително признатите данъчни разходи в печалбата или загубата могат да бъдат равнени, както следва:

	2009 ‘000 лв.	2008 ‘000 лв.
Печалба преди данъчно облагане	20,291	27,621
Данъчна ставка	10%	10%
Очакван разход за данък	2,029	2,762
Корекции за разходи, освободени от данъчно облагане:	4,454	5,283
Корекции за приходи, непризнати за данъчни цели:	(4,355)	(4,392)
Полагащ се корпоративен данък	2,128	3,653
Преотстъпен данък 60 %	1,277	2,192
Ефективна данъчна ставка	4 %	4 %
Действителен разход за данък	851	1,461
Разходите за данъци включват:		
Текущ разход за данъци	(851)	(1,461)
Отсрочени данъчни (разходи)/ приходи:	(714)	350
Възникване на временни разлики	1,722	375
Обратно проявление на временни разлики	(572)	(25)
Корекция на данъчна ставка	(1,864)	-
Разходи за данъци върху дохода	(1,565)	(1,111)

Пояснение 7 предоставя информация за отсрочените данъчни активи и пасиви.

Според разпоредбите на Закона за корпоративното подоходно облагане (ЗКПО чл.180) Предприятието има право на 60% преотстъпен данък, при условие че инвестира тези средства в програми за интеграция и хармонизация на националните системи за управление на въздушното пространство с европейските стандарти или ги използва за поддържане на паричния резерв по Закона за Гражданското Въздухоплаване.

Текущата данъчна ставка с 10%. Ефективният разход за данък е в размер на 40 % от приложимата текуща данъчна ставка регламентирана в ЗКПО. През 2009 г няма промяна в размера на приложимата данъчна ставка за текущия разход за данък спрямо 2008 година.

Със ЗКПО, в сила от 01.01.2010 г. е отменен чл.180 от закона, който регламентираше ползването данъчно облекчение от Предприятието. С промяната се отменя преотстъпването на корпоративния данък.

В резултат на това всички временни данъчни разлики са преизчислени при данъчна ставка 10%, която се очаква да бъде действаща при обратното им проявление.

26. Сделки със свързани лица

Свързаните лица на Предприятието включват сделки с предприятия с над 50% държавно участие в системата на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията и ключов управленски персонал.

26.1. Сделки с други свързани лица под общ контрол

	2009 ‘000 лв.	2008 ‘000 лв.
Покупки на стоки и услуги		
- Летище София – изграждане на пистова система – „LOT B2”	-	1,938
ГД ГВА- такси за удостоверения за експлоатационна годност	2,045	2,431

26.2. Сделки с ключов управленски персонал

Ключовият управленски персонал на Предприятието включва членовете на управителния съвет, генералния директор, одитен комитет (контролен съвет).

Възнагражденията на ключовия управленски персонал включват следните разходи:

	2009 ‘000 лв.	2008 ‘000 лв.
Краткосрочни възнаграждения:		
Занлати	322	511
Разходи за социални осигуровки	8	11
Разходи за социални надбавки	6	16
Обезщетения съгласно КТ	65	4
Общо възнаграждения	401	542

27. Разчети със свързани лица в края на годината

	2009 ‘000 лв.	2008 ‘000 лв.
Текущи		
Вземания от:		
- Летище София – изграждане на пистова система – „LOT B2” – аванс	453	469
Общо вземания от свързани лица	<u>453</u>	<u>469</u>

Текущи		
Задължения към:		
- Летище София – изграждане на пистова система – „LOT B2”	3,176	3,234
ГД ГВА	385	1
Общо задължения към свързани лица	<u>3,561</u>	<u>3,235</u>

28. Условни активи и условни пасиви

Условните активи на Предприятието представляващи банкови гаранции за изпълнение на договори и авансови плащания са на стойност 11,019 хил.лв, от които по договори със СЕАЕКС С.И. в размер на 10,450 хил.лв.

През годината са предявени различни правни искове от и към Предприятието. С изключение на тези, за които вече са начислени провизии, ръководството на Предприятието счита, че отправените искове са несъществени и че вероятността те да доведат до разходи за Предприятието при уреждането им е малка. Тази преценка на ръководството е подкрепена от информация, предоставена от Отдел Правно осигуряване, дирекция ПООПиУС в Предприятието.

29. Рискове, свързани с финансовите инструменти

Цели и политика на ръководството по отношение управление на риска

Видовете финансови рискове, на които може да бъде изложено Предприятието са пазарен риск, кредитен риск и ликвиден риск.

Управлението на риска на Предприятието се осъществява от неговите органи на управление. Приоритет при управлението на риска е да се осигури финансовата стабилност на Предприятието.

29.1. Анализ на пазарния риск

Дейността на Предприятието се осъществява при условията на Валутен борд при който курсът на българския лев е фиксиран на 1,95583 лв. за 1 евро и не се променя в зависимост от състоянието на валутните пазари и лихвените проценти.

По-голямата част от сделките се осъществяват в евро и български лева. Предприятието е изложено на незначителен валутен риск породен от наличности и транзакции, деноминирани в щатски долари и британски лири. Предприятието няма заеми в чужда валута и не притежава инвестиции в облигации деноминирани в чужда валута.

Финансовите активи и пасиви, които са деноминирани в чуждестранна валута и са преизчислени в български лева към края на отчетния период, са представени, както следва:

	Издаване на краткосрочен риск	
	Щатски долари '000	Британски лири '000
31 декември 2009 г.		
Финансови активи	444	19
Финансови пасиви	(2,799)	(1)
Общо издаване на риск	(2,355)	18
31 декември 2008 г.		
Финансови активи	427	24
Финансови пасиви	(2,847)	-
Общо издаване на риск	(2,420)	24

29.1.1. Лихвен риск

Предприятието не е изложено на лихвен риск, тъй като няма заеми и не ползва привлечен капитал, за да финансира дейността си.

29.1.2. Ценови риск

Таксите за аеронавигационно обслужване на въздушното движение се събират по реда и в размери, определени съгласно разпоредбите на Многостраничното споразумение за пътните такси от 12.02.1981, Международната Конвенция на Евроконтрол за сътрудничество по безопасност на въздухоплаването от 13.12.1960 г. с последващите изменения и допълнения и консолидирана с Протокола от 27.06.1997 г. и свързаните с тях документи на Евроконтрол, Регламент 1794/2006 на Европейския парламент и Съвета и Наредбата за таксите за използване на летищата за обществено ползване и за аеронавигационно обслужване в Република България. Цената на услугата (таксовата единица) е разходноориентирана и размерът ѝ се определя ежегодно с цел пълно възстановяване на направените разходи. Предприятието има пряко влияние върху определяната таксова единица чрез размера на установената разходна база.

29.2. Анализ на кредитния риск

Кредитният риск представлява рискът даден контрагент да не заплати задължението си. Предприятието е изложено на този риск във връзка с възникване на вземания от клиенти и депозирание на средства. Излагането на Предприятието на кредитен риск е ограничено до размера на балансовата стойност на финансовите активи, признати в края на отчетния период, както е посочено по-долу:

	2009 ’000 лв.	2008 ’000 лв.
Групи финансови активи – балансови стойности:		
Пари и парични еквиваленти	99,479	232,933
Търговски и други вземания	33,806	42,362
Балансова стойност	133,285	275,295

Предприятието редовно следи за неизпълнението на задълженията на своите клиенти и други контрагенти и използва тази информация за контрол на кредитния риск. Предприема действия за намаляване на кредитния риск, посредством установени правила и процедури за събиране на дължимите и неплатени такси за Аеронавигационно обслужване. Степента на събираемост на вземанията от предоставяне на АНО достига 99%.

Предприятието не е предоставяло финансовите си активи като обезпечение по други сделки.

Към датата на финансовия отчет няма необезпечени търговски вземания с изтекъл срок на плащане.

Кредитният риск относно пари и парични еквиваленти се счита за несъществен, тъй като контрагентите са банки с добра репутация и външна оценка на кредитния рейтинг.

Част от паричните средства, държани като депозит от Предприятието са в Българска Народна Банка и те са предоставени при условията на Наредба, издадена от министъра на транспорта и съобщенията и министъра на финансите.

29.3. Анализ на ликвидния риск

При оценяването и управлението на ликвидния риск Предприятието отчита очакваните парични потоци от финансови инструменти, по-специално наличните парични средства и търговски вземания. Наличните парични ресурси и търговски вземания са в размер, обезпечаващ изходящия паричен поток.

Със Закона за гражданското въздухоплаване е регламентирано, че срещу имуществото на Предприятието не може да се насочва принудително изпълнение, нито да се открива производство по несъстоятелност.

За гарантиране на платежоспособността на ДП „РВД” се установява паричен резерв в размер 11 млн. Евро, който е регламентиран с Наредба №140 на Министерството на

транспорта и съобщенията и Министерство на финансите от 4 декември 2001 г. за установяване режима, реда и условията за поддържане и разходване на паричния резерв на ДП „РВД”.

Паричният резерв представлява срочен валутен депозит на ДП „РВД” в БНБ, при съответните общи депозитни условия на банката в размер на 11 млн.евро.

29.4. Категории финансови активи и пасиви

Балансовите стойности на финансовите активи и пасиви на Предприятието могат да бъдат представени в следните категории:

Финансови активи	Пояснение	2009	2008
		‘000 лв.	‘000 лв.
Кредити и вземания:			
Търговски и други вземания	9,11	33,806	42,362
Пари и парични еквиваленти	12	99,479	232,933
		133,285	275,295

Финансови пасиви	Пояснение	2009	2008
		‘000 лв.	‘000 лв.
Текущи пасиви:			
Търговски и други задължения	15,17	12,681	16,720
		12,681	16,720

30. Политика и процедури за управление на капитала на ДП РВД

Целите на Предприятието във връзка с управление на капитала са да осигури способността на Предприятието да продължи да съществува като действащо предприятие.

Политиката на Предприятието е да се финансира чрез собствени средства или да използва безвъзмездни финансираня за определени проекти.

31. Събития след края на отчетния период

Не са възникнали коригиращи събития или значителни некоригиращи събития след датата на финансовия отчет, които да имат съществено отражение при съставяне на финансовия отчет за 2009 г.

Размерът на осреднената базова таксова единица за аеронавигационно обслужване за прелитане е в размер на 43.73 евро за 2009 г и 42.93 евро за 2010 г.

32. Одобрение на финансовия отчет

Финансовият отчет към 31 декември 2009 г. (включително сравнителната информация) е одобрен от Генералния директор на 25.03.2010 г.

Финансовия отчет е одитиран от Грант Торнтон ООД в съответствие с договор от 15.03.2010 г., като възнаграждението за финансовия одит за 2009 г. е определено на 38 хил.лв.

Одитираният финансов отчет на Предприятието е предоставен за приемане от Управителния съвет на 25.03.2010 г.